

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 22. januar 2020 blev i sag nr. 93702:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klage af 29/4 2019 har klagerens advokat bl.a. anført:

"PÅSTAND:

Danica Pension tilpligtes at genoptage udbetalingen under forsikringen samt yde præmiefritagelse.

SAGSFREMSTILLING OG BEGRUNDELSE:

Klager er på grund af arbejdsulykke med rygskaade tilkendt førtidspension og har fået anerkendt og udbetalt arbejdsskadeerstatning. Der var uenighed mellem klager og arbejdsgiver omkring ansvaret, og der blev derfor anlagt retssag. Stævning med tilhørende bilag vedhæftes (bilag A) til nærmere henvisning omkring de faktuelle forhold bag tilskadekomsten, dokumentation for de lægelige forhold m.v.

Efter drøftelse blev der indgået et forlig, hvorved arbejdsgiver betalte differencekrav (erstatning efter erstatningsansvarsloven). Retsbog fra [byret] med forliget vedhæftes (bilag B). Derudover har klager modtaget erstatning efter arbejdsskadeloven.

Indklagede v/advokat ... skrev den 30. november 2018 brev med tilhørende bilag 1-7, og meddelte her, at man ville ophøre med at udbetale i henhold til forsikringen under angivelse af observationer, som man mente viste en adfærd fra klagers side, der ikke stemte overens med de lægelige oplysninger, og som medførte, at han ikke længere opfyldte betingelserne for betaling.

Indklagedes opfattelse har været bestridt ved [klagers advokats] brev af 9. januar 2019 (bilag C), men der er ikke kommet noget resultat heraf. Indklagede fastholder sin opfattelse og har undladt at betale, hvorfor nærværende klage er nødvendiggjort.

TIL STØTTE FOR DEN NEDLAGTE PÅSTAND GØRES GÆLDENDE:

Indklagede har anerkendt, at klager har opfyldt betingelserne for udbetaling og har i overensstemmelse hermed gennem en længere tid udbetalt. Der er ikke siden kommet ændringer til klagers helbred eller situation, og allerede derfor har klager krav på fortsat betaling.

Indklagede har i hvert fald bevisbyrden, hvis indklagede gør gældende, at der ikke længere er grundlag for betaling. Bevisbyrden herom er almindeligvis meget streng og må være endnu mere skærpet, når indklagede gør gældende, at klager bevidst skulle have forsøgt at snyde indklagede. Det er en påstand om et strafbart forhold, og det skal bevises hævet over enhver tvivl. Dette bevis er ikke ført.

Klager har ikke handlet i strid med hans lidelse. Hans lidelse er objektiv konstaterbar. Klager er blevet opereret i ryggen, og der er positive, objektive fund, der svarer overens med hans subjektive klager over rygproblemer og smerter. Der er, modsat de sager der ellers har været, ikke tale om en klagerække, der alene er subjektivt baseret. Dette taler klart imod, at observationerne har nogen betydning.

De lægelige erklæringer og oplysninger, der er indhentet i sagen, er entydige og bekræfter klagers oplysninger om hans helbredsmæssige problemer og begrænsninger.

OBSERVATIONERNE OG VARIATIONER I TILSTANDEN:

De optagelser, der er af klager, er taget ud af en kontekst over en kort periode og er på ingen måde beskrivende.

Klager er familiemenneske med [familiemedlemmer] og er også nødt til at deltage i familielivet og familiens opgaver, selv om det har en omkostning i form af forøgede smerter i dagene efter. Hvor han ved, at han skal noget fysisk, kan han endvidere tage øgede doser af medicin. Klagers tilstand er svingende med betydelig dag-til-dag variationer. Nogle dage har han det godt med kun få begrænsninger – her har man f.eks. observeret ham komme omkring uden el-scooter, mens andre dage har han det dårligt, og er observeret f.eks. til apotekindkøb i sin el-scooter.

Det forhold, at klager går med sin hund af og til – hvilket er om formiddagen, hvor klager har det bedst – i et adstadigt tempo, med en meget lille hund, inden for relativ kort distance, vidner ikke om, at oplysninger om klagers gener som dokumenteret i operationsbeskrivelser og lægelige oplysninger kan tilsidesættes. Det har aldrig været fremlagt på den måde, at klager ligger i sengen og slet intet kan. Han kan bare ikke passe et arbejde, ej heller på nedsat tid.

Ej heller det forhold, at klager i perioden er flyttet, og derfor også i et begrænset omfang selv måtte tage sig af flytningen. De tunge dele – 95 % af flytningen – blev foretaget af flyttemænd, hvilket aldrig ville have været sket, hvis klager ikke havde smerter, men der er altid i en flytning nogle ting tilbage, man selv må stå for/rydde op. Det har klager sørget for i et roligt tempo. Klager kan endvidere bruge ryggen til visse funktioner, hvis han sørger for at holde den lige, mens andre funktioner ikke går. Som sagt må klager nødvendigvis deltage i familiens liv og opgaver, også selv om det har en omkostning i dagene efter, hvilket observationerne ikke viser.

FRITIDSAKTIVITETER:

Klager har måttet opgive at arbejde, og har måttet opgive at være aktiv på mange områder, herunder aktiv [sportsudøver]. Det er vigtigt for hans psykiske tilstand, at han dog har en mening i li-

vet og nogle interesser, hvilket er fortsat at være ungdomstræner. Han udfører i den forbindelse ikke nogle fysiske belastninger – at klager ved en lejlighed har skubbet til et ..., kan ikke bruges som bevis for, at klagers gener er det pure opspind. Det fremgår af akterne i sagen, at han er ungdomstræner. Det er ingen hemmelighed.

KONKLUSION:

Samlet set har indklagede derfor ikke med det betydelige krav til bevis, der må stilles, løftet sin bevisbyrde for, at indklagede ikke længere er forpligtet til at betale under den tegnede forsikring.

Klager skal derfor have medhold i, at udbetaling i henhold til forsikringen genoptages og at efterbetalingen skal tillægges forrentning efter FAL § 24."

Selskabet har den 11/6 2019 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"1 PÅSTAND

(1) Klagen skal ikke tages til følge.

(2) Danica nedlægger derudover en selvstændig påstand om, at klager skal anerkende, at Danica har været berettiget til at ophæve erhvervsevnetabsforsikringen under hans pensionsordning med forsikringsnr. ... hos Danica med virkning fra 1. januar 2019, som sket.

2 SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

Nærværende sag handler om, hvorvidt klager har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne til Danica i forbindelse med Danicas stillingtagen til, om klager var berettiget til fortsat udbetaling af erhvervsevnetabsydelse og ydelse af præmiefritagelse, og om Danica i bekræftende fald har været berettiget til at ophæve klagers forsikringsdækninger (erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse) under hans pensionsordning med forsikringsnr. ... med virkning fra den 1. januar 2019, som sket.

I forbindelse med vurderingen af dette spørgsmål skal Ankenævnet for Forsikring tage stilling til, hvorvidt klagers generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen i henhold til Danicas forsikringsbetingelser.

...

2.1 Forsikringsaftalen

Som bilag 1 fremlægges Danicas forsikringsbetingelser for den forsikring mod tab af erhvervsevne, som klager har tegnet hos Danica.

Ifølge forsikringsbetingelsernes side 1 er klager berettiget til fuld udbetaling af invalideydelser og præmiefritagelse, såfremt hans generelle erhvervsevne er nedsat med mindst to tredjedele, mens der udbetales halve ydelser/bevilges halv præmiefritagelse, hvis erhvervsevnen er nedsat til mellem en tredjedel og halvdelen, jf. bilag 1.

...

2.2 Grundlaget for Danicas bevilling af forsikringsdækning

Indledningsvis bemærkes, at der er udbetalt månedlige erhvervsevnetabsydelse og givet præmiefritagelse under erhvervsevnetabsforsikringen siden 3. maj 2014. Den samlede værdi af bevilligede forsikringsydelse i perioden fra den 3. maj 2014 er kr. 484.776,06 tillige med en samlet præmiefritagelse på kr. 26.655.

Bevillingen er sket på baggrund af klagers anmeldelse af 30. marts 2014, bilag 2, hvor klager angav at være fuldstændig uarbejdsdygtig som følge af rygskaide efter to cykeluheld 2. februar 2014.

Til brug for Danicas vurdering af, hvorvidt klagers generelle erhvervsevne var nedsat i et omfang, der berettigede ham til forsikringsdækning, modtog Danica journaludskrift fra speciallæge i anæstesi, [læge], fra [smerteklinik], hvoraf der den 8. december 2015, bilag 3, fremgår følgende om klagers funktionsniveau:

...

Derudover udfyldte klagers praktiserende læge, ..., en lægeattest af 12. januar 2016, bilag 4 til brug for Danicas vurdering af klagers erhvervsevne.

...

Danica har tillige til brug for vurderingen af klagers erhvervsevne fremsendt funktionsskema til klagers udfyldelse. Funktionsskemaet er underskrevet af klager den 28. juni 2018, bilag 5,...

2.3 Danicas ophævelse af forsikringsdækningerne

Ved brev af 30. november 2018 ophævede Danica klagers forsikringsdækninger under dennes pensionsordning med virkning fra den 1. januar 2019, idet klager efter Danicas opfattelse bevidst har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne i forbindelse med sin ansøgning om bevilling af erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelse under erhvervsevnetabsforsikringen hos Danica. Subsidiært at klager i strid med sin forpligtelse hertil bevidst har undladt at give Danica meddelelse om, at hans erhvervsevne er forbedret. Brevet af 30. november 2018 er vedlagt som bilag 6.

Ophævelsen skyldtes, at Danica har indsamlet et bredt udvalg af oplysninger, der viser, at klagers oplysninger omkring omfanget af nedsættelsen af hans erhvervsevne samt karakteren af hans klager er uforenelige med hans faktiske aktivitets- og funktionsniveau. Danica har således konstateret, at klagers funktionsniveau er langt bedre end det, som han har oplyst til Danica.

Disse oplysninger foreligger blandt andet dokumenteret i form af observationsrapporter med tilhørende videooptagelser. Danica har således ved observationer foretaget i perioderne 6. oktober 2018, 8. - 11. oktober 2018, og 15. - 17. oktober 2018 konstateret, at klager på de dage, hvor Danica observerede ham, havde et betydeligt højere aktivitets- og funktionsniveau end oplyst til Danica, herunder gåture med sin hund på op til 1 ½ time og deltagelse som træner ved [sportskampe/træning] af op til 2½ times varighed. Under disse gåture og [sportskampe/træningspas] sad klager på intet tidspunkt ned. Klager brugte heller ikke sine krykkestokke på noget tidspunkt i den periode, hvor min klient observerede ham. Derudover sås klager køre bil flere gange.

Observationsrapporterne er vedlagt som bilag 7. Endvidere er vedlagt en oversigt over de samlede observationer som bilag 8. Som bilag 9 vedlægges endvidere USB-stik med videooptagelser med sløring af bi-personer. ...

Efter Danica ophævede erhvervsevnetabsforsikringen, blev Danica bekendt med, at [andet forsikringsselskab] - der var klagers tidligere arbejdsgivers arbejdsskadeforsikringsselskab og har derfor udbetalt erstatning til klager for tab af erhvervsevne og varigt mén efter arbejdsskadesikringsloven - også havde foretaget observationer af klager. Danica er kommet i besiddelse af observationsrapporterne med billeder i forbindelse med en aktindsigtsanmodning ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ('AES'), idet [andet forsikringsselskab] havde fremsendt observationsrapporterne

til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring med det formål at få AES til at genoverveje fastsættelsen af klagers erhvervsevnetab og varige mén.

[Andet forsikringsselskab] har observeret klager i perioderne 14. - 18. august 2018 og 18. - 22. september 2018, og det kan af disse observationsrapporter konstateres, at klager på de dage, hvor [andet forsikringsselskab] observerede ham, også havde et betydeligt højere aktivitets- og funktionsniveau end oplyst til Danica. Observationsrapporterne fremlægges som bilag 10.

[Andet forsikringsselskab] har blandt andet observeret klager bruge en halv dag på at køre til og fra lossepladsen og i byggemarked, hvor han blandt andet hentede og spændte en trailer på sin bil, på- og aflæssede gamle ting fra traileren, som enten blev kørt på lossepladsen eller til anden adresse, afmontere postkasse, ligesom han blev set bære flere tunge ting, herunder dørplade. [andet forsikringsselskab] observerede også over flere dage, at klager flyttede ting fra en adresse til en anden, hvor han flyttede flere ting, herunder fjernsyn, større aflange kasser fra [møbelbutik], flyttekasser, køleskab og diverse småting. Klager blev også observeret på daglige længere gåture med sin hund, kørende i bil op til flere gange dagligt, træne [sportshold], hvor han blev observeret flytte [sportsmål] og løbe samt foretage havearbejde, hvor han blandt andet har slået græs og fjernet grene. I forbindelse med observationerne blev klager set foroverbøjjet flere gange, flere gange at have løftede arme over hovedet, ligesom han generelt var aktiv mange timer daglig.

Som det fremgår af observationsmaterialet og de fremsendte billeder, er den kvalitet som AES har udleveret materialet i meget dårlig og i sort/hvid og Danica har ikke fået tilsendt det videomateriale, som [andet forsikringsselskab] har optaget i forbindelse med observationerne. Da klager må antages at have fået tilsendt videomaterialet og observationsrapporterne i original kvalitet, opfordres (1) klager til at fremlægge dette, alternativt opfordres (2) til at indhente det originale observationsmateriale fra [andet forsikringsselskab].

Det er Danicas opfattelse, at de ovennævnte observationer er klart uforenelige med de oplysninger om omfang og karakteren af klagers gener og funktionsindskrænkninger, som er afgivet af klager til Danica, og som skulle udgøre grundlaget for Danicas beslutning om, hvorvidt Danica skulle bevillige klager erhvervsevnetabsydelse samt præmiefritagelse.

Der skal blandt andet henvises til, at klager har oplyst, at hans funktionsevne er nedsat til det ubetydelige, at han er så smertepåget at han ikke kan foretage sig noget praktisk, overhovedet, og at hans gener medfører et konstant smertehelvede alle dage 24/7. Der kan også henvises til klagers oplysninger om, at han kun kan stå og gå med krykkestokke i maksimalt 15 minutter ad gangen, at han kun kan sidde i 20 minutter ad gangen og overhovedet ikke kan køre bil samt, at han ikke kan bøje sig forover, strække armene over hovedet eller strække armene ud fra kroppen. Der kan derudover også henvises til klagers oplysninger om, at han ikke kan udføre havearbejde eller dyrke nogen form for motion eller sport. Endelig kan henvises til klagers oplysninger om, at han aldrig har nogen gode dage, hvor han ikke mærker til sin sygdom, eller hvor hans funktionsevne stort set er normal, og at han ligger 14-20 timer i døgnet og ikke har nogen daglige rutiner.

Klager findes herefter at have beskrevet en dagligdag, der ligger langt fra den faktiske dagligdag, som Danicas og [andet forsikringsselskabs] observationer viser.

Der er således intet i de foreliggende oplysninger, som tyder på, at klager skulle have de anførte funktionsbegrænsninger i hans hverdag med den virkning, at hans erhvervsevne skulle være reduceret med mere end 1/2, endsige 2/3.

Det er således Danicas opfattelse, at klager væsentligt har tilsidesat sine kontraktretlige forpligtelser over for selskabet - herunder den loyale samarbejds- og oplysningspligt - idet klager har forsømt sin forpligtelse til at give Danica sandfærdige oplysninger om sin erhvervsevne i forbindelse med Danicas stillingtagen til, om klager fortsat er berettiget til erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelse under forsikringen. Subsidiært at klager, i strid med sin forpligtelse hertil, bevidst har undladt at give Danica meddelelse om, at hans erhvervsevne er blevet markant forbedret.

På baggrund af ovenstående er det Danicas klare opfattelse, at Danica har været berettiget til at ophæve forsikringsdækningerne under klagers pensionsordning med forsikringsnr. ... pr. 1. januar 2019, som sket.

Klager er i forbindelse med udfyldelsen af funktionsskemaet blevet orienteret om, at oplysningerne afgivet til Danica skal være i overensstemmelse med sandheden og de faktiske forhold, ligesom klager er blevet orienteret om de mulige konsekvenser af en manglende efterlevelse heraf.

...

Det bemærkes endvidere, at klager via advokat ... fik lejlighed til at fremkomme med sine bemærkninger til ovenstående forhold, herunder det fremsendte dokumentationsmateriale, før forsikringsdækningerne blev ophævet. Danica modtog ikke nogen bemærkninger hertil inden fristens udløb den 1. januar 2019, hvorfor Danica fastholdt sin vurdering og ophævede forsikringsdækningen med virkning fra den 1. januar 2019.

Danica har i ophævelsesbrevet taget forbehold for at kræve allerede udbetalte ydelser tilbagebetalt. Dette forbehold fastholder Danica.

I det tilfælde, at Ankenævnet for Forsikring måtte finde, at der ikke er tilstrækkelig grundlag for at ophæve forsikringsdækningerne under klagers pensionsordninger med forsikringsnr. ... hos Danica pr. 1. januar 2019, som sket, gøres det gældende, at klager ikke længere opfylder betingelserne således, at Danica er berettiget til at stoppe udbetalingerne, subsidiært at reducere udbetalingerne og præmiefritagelsen til halvdelen.

2.4 Klagen

Klager har i sin klage gjort gældende, at optagelserne af ham er taget ud af kontekst og over en kort periode og derfor ikke er beskrivende for hans helbred og gener. Dette bestrides og modsiges blandt andet af, at Danica har udført observationer over 8 dage i oktober måned hvor klagers aktivitets- og funktionsniveau er kontinuerligt højt over alle dage, ligesom [andet forsikringsselskabs] observationer viser, at klager har vist samme høje - hvis ikke højere - aktivitets- og funktionsniveau over to 5-dages perioder i både august og september 2018.

Det bemærkes, at såvel Danica som [andet forsikringsselskab] også har dokumenteret de situationer, hvor klager anvender sin invalidescooter. Danica har en formodning om, at disse ture er relateret til ærinder til lægehus.

Klager har også gjort gældende, at hans deltagelse i familielivet medfører forøgede smerter i dagene efter, og at hans tilstand er svingende med betydelige dag til dag variationer, hvorfor han

nogle dage vil have det godt med kun få begrænsninger og andre dage har det dårligt. Dette bestrides, modsiges af de foretagne observationer, og stemmer i øvrigt ikke med klagers egne oplysninger om, at han aldrig har gode dage.

Klager har også gjort gældende, at hans gener aldrig har været fremstillet på en måde, så han ligger i sengen og slet ingenting kan. Dette bestrides, idet klager netop selv har oplyst, at hans funktionsevne er nedsat til det ubetydelige, at han er sengeliggende 14-20 timer i døgnet, at han lever i et konstant smertehelvede 24/7, og at dette sætter en stopper for al aktivitet.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at klager gav disse informationer i form af Danicas funktionsskema den 18. juni 2018, kun to måneder inden klager blev observeret første gang af [andet forsikringsselskab], og hvor klager viste et helt uforeneligt aktivitets- og funktionsniveau.

Klager har som bilag A og bilag B fremlagt processkrifter og forligsoplysninger vedrørende klagers krav mod klagers tidligere arbejdsgiver i anledning af arbejdsskaden den 2. februar 2014. Det fremgår blandt andet heraf, at klager i forbindelse med et forlig indgik i juli 2018, blot en måned før [andet forsikringsselskabs] første observationer, fik kr. 1,4 mio. i godtgørelse og erstatning, herunder kr. 1,25 mio. i erstatning for tab af erhvervsevne. Danica har dog svært ved at se relevansen af bilag A og bilag B i relation til nærværende sag, hvorfor klager opfordres (3) til at redegøre herfor.

3 SAMMENFATTENDE ANBRINGENDER

Det gøres gældende, at Danica har løftet bevisbyrden for, at klager har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af hans erhvervsevne i forbindelse med vurderingen af, om klager fortsat var berettiget til bevilling af erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelser. Subsidiært at klager bevidst har undladt at give Danica meddelelse om, at hans erhvervsevne er blevet markant forbedret i strid med sin forpligtelse hertil.

Klager har således væsentligt tilsidesat sine kontraktretlige pligter over for Danica, herunder hans loyale samarbejds- og oplysningspligt.

På den baggrund er det Danicas opfattelse, at Danica har dokumenteret, at Danica er berettiget til at ophæve klagers erhvervsevnetabsforsikringer fra den 1. januar 2019, som sket. Subsidiært gøres det gældende, at klager ikke har et erhvervsevnetab på mindst halvdelen, og at han derfor ikke er berettiget til udbetaling og præmiefritagelse. Mere subsidiært gøres det gældende, at klager ikke har et erhvervsevnetab på mindst 2/3, og at han derfor alene er berettiget til halv udbetaling og halv præmiefritagelse."

Klagerens advokat har den 3/7 2019 bl.a. anført:

"ERHVERVSEVNETABSBEGREBET:

For at der er grundlag for at nedsætte forsikringsydelse, skal indklagede dokumentere, at klager har en erhvervsevne, der er større end det, der er lagt til grund, og mindst svarende til halvdelen af sædvanlig erhvervsevne. Erhvervsevnebegrebet knytter sig således ikke til evnen til andre aktiviteter, hvis disse ikke kan umiddelbart sidestilles eller konverteres til erhvervsmæssigt arbejde.

Der er tale om en erhvervsevnetabsforsikring, og den aktivitet, der kan medføre nedsættelse, er relevant erhvervsrettet aktivitet eller aktivitet, der kan sidestilles hermed.

Højesterets praksis er i overensstemmelse hermed. Således har Højesteret nedsat erhvervsevnetabserstatning i U2015.533H, hvor skadelidte blev observeret udførende betydeligt og tungt erhvervsarbejde, mens Højesteret omvendt i forbindelse med private aktiviteter, der ikke er erhvervsrettede, er utilbøjelig til at foretage en sådan nedsættelse, trods aktiviteten, jfr. U2017.2147H.

De observationer, som indklagede har foretaget af klager i forbindelse med, at han går tur med sin hund, foretager løft i forbindelse med at familien flyttede i hus, eller i forbindelse med at han var [sportstræner] for et ungdomshold, er ikke erhvervsarbejde eller en aktivitet, der kan konverteres til indtægtsgivende arbejde. Aktiviteten viser heller ikke, at klager kan passe et arbejde på mindst halv tid med sine gener. Der er således afgørende forskel mellem de sporadiske aktiviteter, der er observeret, og som ikke er erhvervsarbejde, og som kan planlægges efter, hvornår klager har overskud til det, og hvor klager bagefter kan hvile sig m.v., og så erhvervsarbejde eller en funktionsevne, der kan gøre klager i stand til at passe et arbejde, møde op på et arbejde hver dag og være til rådighed for et arbejde på mindst halv tid.

Der er ikke nogen lighedstegn mellem observationen af fritidsbeskæftigelse planlagt efter tilstanden og en erhvervsevne, som indklagede forudsætter.

BEVISKRAVENE:

Således som også anført i klagen har indklagede bevisbyrden, og beviskravene er strenge, idet det skal være hævet over enhver tvivl, at klager har afgivet urigtige oplysninger, ligesom det derudover skal bevises, at oplysningerne viser, at klager har en erhvervsevne på mindst halvdelen. Ingen af delen er bevist. Klager bestrider såvel at have givet urigtige oplysninger, som at have en erhvervsevne, der er større end vurderet af forskellige specialister i sagen, herunder kommunen, og mere end 50 %.

OBSERVATIONER FORETAGET AF [andet forsikringsselskab]:

[Andet forsikringsselskab] har anlagt en retssag mod Arbejdsmarkedets Erhvervssikring med påstand om tilbagebetaling af ydelser/ophør af ydelser. Klager er ved at ansøge om fri proces til hovedintervention. [Andet forsikringsselskabs] stævning med tilhørende bilag, såvel som udkast til hovedinterventionsstævning med tilhørende bilag fremlægges som bilag D og E.

Der er tilsyneladende, selv om det nok ikke er noget selskaberne vil indrømme, sket en koordination selskaberne imellem omkring synspunkterne. Sagerne er i øvrigt alle rejst af en emsig nabo, der havde et horn i siden på klager af nogle forskellige andre private grunde, og som har lavet forskellige anonyme anmeldelser til kommunen, Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, [andet forsikringsselskab] og indklagede.

KLAGERS ERHVERVSEVNE:

Efter de gældende forsikringsvilkår skal der ved vurdering af erhvervsevnen ses på klagers evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde, han bør kunne påtage sig, sammenlignet med lønnen uden skade, inden for hans hidtidige erhverv, og hvor der ses på hans erhvervsmæssige baggrund, uddannelse, og hvad der i øvrigt almindeligvis tjenes inden for hans branche med samme anciennitet, geografisk område m.v.

Indklagede har tidligere anerkendt, at klager opfylder betingelserne for ydelser. Det er således også af den grund indklagede, der har bevisbyrden for, at der sådanne ændrede forhold eller der er afgivet urigtige oplysninger, der har haft væsentlig betydning for sagens behandling, og at klager ikke længere har en tilstrækkelig nedsat erhvervsevne.

Som oven anført, indgår det således ikke i erhvervsevnevurderingen, om klager kan være ungdomstræner i [sport] eller lignende. Det er ikke at sidestille med en erhvervsevne i forsikringsvilkårenes forstand.

ER DER GIVET URIGTIGE OPLYSNINGER?:

Klager bestrider ganske at have givet urigtige oplysninger eller ageret i én sammenhæng i forhold til indklagede og en anden i forhold til hans dagligdag.

Det er ikke for sjov, når klager er blevet opereret tre gange i ryggen, får stærke morfinpræparater, ikke længere kan arbejde, hvilket har været meget psykisk belastende for klager, og i enhver henseende er begrænset i hans omgang med hensyn til fritidsaktiviteter, socialt liv og ikke mindst familie og omgang med hans [ægtefælle], også seksuelt. De lægelige akter beskriver generne i form af betydelig nedsat gangdistance, bevægelighed, højt smerteniveau med dog daglige variationer og nedsat seksualevne. Det er ikke for sjov.

Det må endvidere, som også angivet i klagen, tillægges betydelig vægt, at denne sag ikke beror blot på klagers oplysninger om hans subjektive smerteniveau. Der er objektiv dokumentation for skaderne i form af rygproblemer med diskusprolaps, degenerative forhold, stenose og indsat stivgørende operation/dese. Det kan der ikke lyves om, og erfaringen siger også, at med de mange indgreb der har været og den type indgreb, så er der mange funktionsmæssige begrænsninger og uundgåeligt højt smerteniveau, der følger med.

Smerteniveauet må i øvrigt som også angivet i klagen sammenholdes med klagers behov for at være end del af samfundet, en del af hans familie og også dyrke nogle aktiviteter, der gavner hans psykiske forhold. En depression forstærker smerter, så er det også væsentligt, at klager har noget indhold i sit liv, der giver ham livskvalitet. Hans livskvalitet knytter sig i dag til samvær med familien og at være noget for familien, hans hund, herunder at gå med hunden, og at være en del af ungdomsarbejdet i [sportsklubben]. Han er derfor nødt til, og det er lægeligt ham anbefalet, at gøre ting, der giver ham glæde, selvom det forbigående kan give flere smerter.

Observationer:

Der er i øvrigt ikke noget væsentligt nyt med observationerne i forhold til det, der har været kendt objektiv viden i sagen hele vejen igennem. Af journal fra [smerteklinik] fremgår af side 1 (bilag F) og tilsvarende sidste side efter forløb med autoriseret psykolog ..., følgende oplysninger fra 23. marts 2018: *'Det betyder meget for ham, at han stadig fungerer som [træner] og på den måde kan være noget for andre. Tab af kontrol er vanskeligt for ham, og han har tidligere være vant til at kunne klage sig selv.'*

Indklagede citerer i svarskriftet fra de kommunale sagsakter, at klager har oplyst, at han kun kunne gå med anvendelse af to krykkestokke og andre ting. Disse oplysninger, der fremgår af journalrapport, bilag G er fra 2015/2016. Det var situationen den gang, hvor det sidenhen er gået en anelse fremad, men ikke sådan at det er noget, der kan udnyttes erhvervsmæssigt. Også dengang fremgik det af journaloplysningerne, at klager havde en rolle i [sportsklubben] og har været ung-

domstræner dér, og fortsat havde administrative opgaver og kom i klubben og hjalp til. Oplysninger om at klager var tilknyttet [sportsklub] som [træner] i perioder, og andre perioder administrativ medarbejder, har derfor som anført ikke været nogen form for hemmelighed overhovedet. Det er derfor heller ikke ny viden.

Af samme journalrapport fra kommunen fremgår i øvrigt, at klager går tre gange om dagen med sin hund, dengang ca. 500 meter hver gang. Det er derfor heller ikke ny viden. Det er måske øget noget sidenhen, men det afhænger af klagers dagsform. Klager er også afhængig af, at der på vejen er nogle bænke, hvor han kan tage et hvil, inden han går videre.

Brug af krykkestokke:

Tilsyneladende har indklagede lagt meget vægt på, om klager var observeret med krykkestokke eller ej. Klager fik af læge og især fysioterapeut besked på at træne i at gå uden brug af krykkestokke, da krykkestok medfører dårlig gangafvikling og dermed sekundære skader på andre dele af kroppen og svækker hans muskulatur. Han skulle derfor på de dage, hvor han i hvert fald havde det nogenlunde, gå uden krykkestokke for at træne det. Udtalelse fra behandlende fysioterapeut fremlægges (bilag H). I den pågældende periode i 2018 havde klageren nogen fremskridt i hans smertetilstand, og træningen medførte også øget gangdistance uden krykkestokke, men fortsat uden der var nogen funktionsevne der muliggjorde at arbejde i nogen grad og slet ikke mindst svarende til halvdelen.

Smertetilstanden – nye lægelige oplysninger:

Tilstanden er desværre siden vendt. Fra november 2018 er smerterne igen tiltaget med flere komplikationer i det område, hvor klager blev opereret i ryggen. Klager er derfor genhenvist til [center for rykirurgi] på [hospital], hvor fra der vedlægges journal udskrevet fra sundhed.dk (bilag I). Konklusionen er, at der er følger efter tidligere deseoperationer med tilkommet forværring og derudover stenose (forsnævring) på andre områder i lænderyggen samt tiltaget diskusdegeneration m.v. Lægerne har afstået yderligere kirurgi, men klager undersøges med henblik på at lægge en permanent bagstrengsstimulation ind i rygmærven for at lette de kroniske smerter.

Seneste lægelige er speciallægeerklæring af 13. juni 2019 (bilag J), der med kendskab til observationerne/klagers indsigelser fastslår: 1) at der er tale om en svær og reel tilstand, og 2) at erhvervsevnen er ophævet.

Flytning:

Med hensyn til flytningen, som også fremhæves med observationerne, var det nødvendigt af hensyn til familien og klagers deltagelse i familiens aktiviteter. Klager måtte acceptere, at den forøgede aktivitet medførte forøgede gener/smerter – det er formentlig også det, der har medvirket til den smerteforværring, der er sket siden efteråret 2018. Der henvises videre til ovennævnte journal fra [smerteklinik], hvor det også fremgår fra den 14.8.2018, at klager har deltaget i familiens flytning til hus, og at det har medført øgning af smerterne, og at smertebehandlingen den gang var lige til grænsen i forhold til hans aktivitetsniveau/smerteniveau. Det var ingen hemmelighed.

DEN LÆGELIGE VURDERING AF OBSERVATIONERNE:

Efter at sagen om observationerne kom for dagens lys, har klager endvidere drøftet det med specialisterne på [smerteklinik], jfr. journalnotat af 14.2.2019, og specialisterne afviser ganske anklagen om, at der er snydt med smertetilstanden eller begrænsningerne. Der er objektiv dokumentation for tilstanden og begrænsningerne. Spørgsmålet omkring at klager har øget sin gangdistance

uden krykkestokke, betragter lægerne som positivt, selvom det ikke medfører en større erhvervsevne og er i øvrigt også oplysninger som har været tilgængelig fra tidligere journaler, jfr. f.eks. forsiden på journalmaterialet fra smerteklinikken, hvor det fremgår på daværende tidspunkt i 2018 havde klager kunnet øge gangdistancen og reducere brugen af krykkestokke, så han kun brugte en krykkestok og også var 'ved at smide den', jfr. i øvrigt ovennævnte redegørelse fra behandlende fysioterapeut.

OPSUMMERING:

Konklusionen er således, at klager ikke har afgivet urigtige oplysninger. De oplysninger, der er givet, svarer til de objektive fund, der foreligger, herunder dokumentation for hans svære rygmæssige begrænsninger og de heraf følgende kendte smerter og andre problematikker. Denne problematik har i en periode i 2018 været lidt mindre begrænsende for klager, hvor han kunne lave mere, for at forværres i andre perioder, herunder aktuelt, hvor hans funktionsniveau siden efteråret 2018 er faldet betydeligt, og det er under overvejelse at lave et yderligere operativt indgreb, rettet mod smertetilstanden.

De observationer, der er foretaget med hensyn til, at klager går ture med sin hund, hans deltagelse i [sportsklubs] liv, herunder som [ungdomstræner], er alle oplysninger der fremgår af sagens akter, både før og efter indklagede gav forsikringsydelse. Der er der for ikke tale om oplysninger, der er tilbageholdt, eller ændrer på sagens oplysninger, som de forelå, da indklagede traf afgørelse om anerkendelse.

Indklagede har ikke med den sikkerhed, der kræves, bevist, at der er afgivet urigtige oplysninger, eller at de har haft betydning for vurdering af erhvervsevne, det vil sige vise en erhvervsevneindsættelse på mindre end halvdelen. Over for det indklagede har fremført og fremlagt, er der de objektive fund, de entydige lægelige og sociale oplysninger, herunder fra hospitalerne og arbejdsprøvningscenterne og forløb frem til tilkendelse af førtidspension. Indklagede har tilsyneladende sorteret i optagelserne, således at der kun er få optagelser, hvor klager bruger el-scooter, som han ellers gør regelmæssigt og på daglig basis, afhængig af hans aktivitet, og der er tale om få dages optagelser over en kort periode. De giver ikke et andet billede af sagen, end det der foreligger oplyst og dokumenteret i det lægelige og sociale.

Indklagede skal derfor fortsætte med at betale forsikringsydelse, herunder foretage efterbetaling af de tilbageholdte forsikringsydelse, tillagt forrentning."

Selskabet har den 13/8 2019 bl.a. anført:

"1 SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

1.1 Erhvervsevnetabsbegrebet

Klager har i sin replik gjort gældende, at den af klager udviste aktivitet hverken er erhvervsarbejde eller en aktivitet, der kan konverteres til indtægtsgivende arbejde, og at denne aktivitet dermed ikke har betydning for vurderingen af klagers erhvervsevne. Klager har således gjort gældende, at sådanne aktiviteter ikke skal tages i betragtning i erhvervsevnevurderingen generelt eller specifikt efter forsikringsbetingelserne. Dette bestrides.

Det følger af forsikringsbetingelserne, jf. bilag 1, at vurderingen af klagers erhvervsevne blandt andet sker under hensyn til klagers tilstand. Klagers funktionsniveau indgår dermed i vurderingen af, om klagers erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad, og derfor er alle de aktivite-

ter, som klager udøver, relevante for vurderingen, også selvom disse ikke snævert og direkte kan omsættes til et indtægtsgivende arbejde. Det har derfor betydning, om det generelle aktivitets- og funktionsniveau er så højt, at klager ville kunne varetage et indtægtsgivende arbejde, og det er ikke en betingelse, at klager ville kunne oppebære en indtægt på de udførte aktiviteter.

Klager har også gjort gældende, at klagers udlægning af erhvervsevnetabsbegrebet understøttes af de af klager refererede domme, U2015.533H og U2017.2147H. Dette bestrides.

Klager har gjort gældende, at dommene er udtryk for, at den udviste aktivitet skal udgøre erhvervsarbejde for at have betydning ved vurderingen af erhvervsevnen, mens fritidsaktiviteter ikke har betydning. Dette er imidlertid ikke en korrekt udlægning af dommene. I begge sager foretog Højesteret således alene en vurdering af, om de af skadelidte udførte aktiviteter var forenelige med de foreliggende oplysninger om skadelidtes helbredsmæssige tilstand. Selve karakteren af aktiviteterne - om de var erhvervsmæssige eller ej - blev ikke tillagt betydning af Højesteret. Dette understøttes derudover af et uital af domme, herunder FED 2011.230 Ø. Det afgørende er således alene, om aktiviteterne er i strid med det oplyste om skadelidtes funktionsniveau.

De udførte aktiviteter kan med andre ord med rette indgå i erhvervsevnetabsvurderingen, idet aktiviteterne og klagers generelt høje funktionsniveau viser, at klager er i stand til at varetage et arbejde, og at klagers erhvervsevne ikke er nedsat med mindst 50 %. Dertil kommer, at det er klart, at den tid, som klager anvender på alle disse aktiviteter, i stedet ville kunne anvendes på at arbejde.

1.2 Klagers erhvervsevne samt klagers oplysninger til Danica

1.2.1 Oplysninger til Danica

Klager har helt generelt gjort gældende, at de aktiviteter, som Danica og [andet forsikringsselskab] har observeret klager udføre, alle har fremgået af 'sagens akter' både før og efter, at Danica besluttede at udbetale erhvervsevnetabsydelse og yde præmiefritagelse. Klager har derfor gjort gældende, at han ikke har tilbageholdt oplysninger over for Danica, og at observationerne ikke ændrer på sagens oplysninger.

Dette bestrides.

Den omstændighed, at det f.eks. af de kommunale akter tilbage fra 2015/2016 og af journalen fra [smerteklinik] fra marts 2018, modtaget af Danica i oktober 2018, fremgår, at klager var ungdomstræner, er uden betydning allerede fordi, at klager i forbindelse med funktionsskemaet fra juni 2018 til brug for Danicas stillingtagen til fortsat bevilling af erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelse har undladt at oplyse om dette.

Danica har i forbindelse med klagers udfyldelse af funktionsskemaet i juni 2018 stillet klager nogle helt konkrete spørgsmål, og det er bl.a. klagers (urigtige) besvarelse heraf, som er relevant for vurderingen af, om Danica er berettiget til at ophæve forsikringsdækningerne under klagers pensionsordning hos Danica.

Det fastholdes derfor, at klager væsentligt har tilsidesat sine kontraktretlige forpligtelser over for Danica - herunder den loyale samarbejds- og oplysningspligt - idet klager (bevidst) har afgivet ukorrekte oplysninger om sin erhvervsevne i forbindelse med Danicas stillingtagen til, om klager fortsat er berettiget til erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelse. Subsidiært gøres det fortsat

gældende, at klager, i strid med sin forpligtelse hertil, bevidst har undladt at give Danica meddelelse om, at hans erhvervsevne er blevet markant forbedret.

1.2.2 Klagers funktionsniveau

1.2.2.1 Danicas og [andet forsikringsselskabs] observationer

Helt overordnet bestrides klagers beskrivelse af sine gener i replikken, og det fastholdes, at de af Danica og [andet forsikringsselskab] udførte observationer giver et helt andet billede af klagers funktionsevne, end det klager har oplyst til Danica.

Klager har til Danica erklæret at have et erhvervsevnetab på 95 %, jf. bilag 5, hvilket betyder, at han har et særdeles omfattende erhvervsevnetab.

De observationer, der er foretaget af klager - af såvel Danica som [andet forsikringsselskab] - viser, at klagers fysiske formåen utvivlsomt i flere konkrete henseender afviger markant fra, hvad han har oplyst Danica. Det er ikke korrekt, at de af Danica og [andet forsikringsselskab] observerede aktiviteter alene var 'sporadiske', eller at de observerede aktiviteter udøves, så 'klager bagefter kan hvile sig m.v.'

Observationerne er foretaget i forskellige omgivelser og under forskellige omstændigheder, ligesom de er foretaget på forskellige tidspunkter og fordelt over en tre måneders periode. Observationerne giver dermed et detaljeret og grundigt billede af klagers reelle funktionsniveau, og det er dokumenteret, at klagers aktiviteter hverken var sporadiske eller indebar et behov for hvile. Tværtimod må aktiviteterne karakteriseres som værende hyppige og rutineprægede, ligesom observationerne viser, at klager på intet tidspunkt krævede hvile. Det udviste funktionsniveau og de udførte aktiviteter er således helt uforenelige med de helbredsmæssige informationer, som klager har givet til Danica, og det er påfaldende, at klager i lyset af de påståede gener skulle have kræfter og overskud til at udføre de aktiviteter, som ses på observationerne.

Klager har gjort gældende, at Danica har sorteret i optagelserne, så der kun er få optagelser, hvor klager bruger sin el-scooter, og at der således ikke er tale om et retvisende billede, idet klager angiver at bruger el-scooteren regelmæssigt og på daglig basis.

Det bestrides, at Danica - eller [andet forsikringsselskab] for den sags skyld - skulle have sorteret i optagelserne. Danica er sådan set enig med klager i, at det - i lyset af klagers oplysninger om hans funktionsbegrænsninger - er bemærkelsesværdigt, at Danica kun har observeret klager på el-scooteren en enkelt gang og kun i forbindelse med et lægebesøg, men det var faktisk kun den ene gang, klager anvendte den under Danicas observation af ham. Det bemærkes i øvrigt, at Danica ikke har undladt at dokumentere denne tur på el-scooteren, hvilket understreger, at Danica naturligvis objektivt gengiver de foretagne observationer, helt i overensstemmelse med Forsikring & Pensions kodeks.

Derudover skal det fremhæves, at det er påfaldende, at både Danica og [andet forsikringsselskab] har observeret klager på dage, hvor han kunne gå og alligevel valgte at bruge el-scooteren med korte mellemrum mellem henholdsvis gang og brug af el-scooter, alt efter hvad hans ærinde har været. Det fremgår således af [andet forsikringsselskabs] observationsmateriale, at klager den 19. september 2018 først går med sin hund og derefter kører med el-scooteren til sin læge, hvorefter han kører hjem og stiller el-scooteren, for derefter at slå græs, jf. bilag 10. Under Danicas observation går klager den 8. oktober 2018 tur med sin hund, hvorefter han tager el-scooteren til lægen.

Der er i de observerede situationer således ikke tale om dage, hvor klager har det dårligere end andre, og ikke kan gå og derfor må tage el-scooteren.

Klager har ikke opfyldt Danicas opfordring til at fremlægge videomaterialet fra [andet forsikrings-selskabs] observationer. Opfordringen til at fremlægge dette fastholdes.

1.2.2.2 Brug af krykkestokke samt gåture

Klager har i replikken henvist til, at oplysningerne omkring hans brug af krykkestokke og hans tre daglige gåture med hunden allerede var kendt, idet det i 2015/2016 blev oplyst til kommunen, jf. bilag G. Som nævnt ovenfor, er det imidlertid ikke klagers oplysning til kommunen fra 2015/2016, som Danica har forholdt sig til ved revurderingen af klagers erhvervsevne, men derimod klagers oplysninger fra juni 2018 i funktionsskemaet, jf. bilag 5.

Klager har her oplyst over for Danica, at han maksimalt kan gå i 15 minutter og skal bruge to krykkestokke og at han kun kan stå ganske kortvarigt i et par minutter og kun med hjælp fra krykkestokkene. Klager har dermed selv beskrevet en hverdag, hvor enhver aktivitet forudsætter brug af krykkestokke. Klager har derudover oplyst, at han ikke har nogen daglige rutiner.

Det fastholdes derfor, at den af klager udviste aktivitet, som er dokumenteret af både Danica og [andet forsikringsselskab], er helt uforenelig med de oplysninger, som klager har givet til Danica, og at oplysningerne derfor er urigtige. Under observationerne - der samlet er foretaget over 18 dage - ses klager kun at bruge krykkestokkene en enkelt gang i et meget kort tidsrum og kun i forbindelse med et formodet lægebesøg. Klager ses heller ikke på noget tidspunkt at have behov for hvile under sine gåture, som påstået af klager. Klager ses tværtimod - i modstrid med klagers egen oplysning - at have en hverdag, hvor krykkestokke stort set ikke anvendes, hvor han kan gå endda meget lange ture, og hvor han står og bevæger sig fuldstændig ubesværet uden brug af krykkestokke.

Det bemærkes i den forbindelse, at [andet forsikringsselskabs] observationer blev foretaget kun to og tre måneder efter, at klager afgav ovennævnte oplysninger, mens Danicas observationer blev foretaget kun fire måneder efter, at oplysningerne blev givet. Observationerne er derudover foretaget over adskillige dage i en tremåneders periode. Dette udelukker dermed, at klager har haft en enkelt god dag/periode, og det må anses for helt usandsynligt, at dette skulle skyldes en pludseligt indtrådt kortvarig forbedring, som bevirkede at klager ikke havde samme behov for at bruge krykkestokke, som påstået af klager. Dette afkræftes også af, at klager tidligere har oplyst, at han ikke har fået det bedre gennem forløbet, at han lever i 'et konstant smertehelvede 24/7' og at han aldrig har nogen gode dage.

Yderligere bemærkes, at denne pludselige og kortvarige forbedring synes meget belejligt at være forekommet umiddelbart efter, at klager afgav ovennævnte oplysninger til Danica og kun i den periode, hvor han er blevet observeret af Danica og [andet forsikringsselskab], hvilket også afkræfter, at dette skulle være tilfældet.

Klager har også påstået, at hans tilstand er blevet forværret, hvilket skulle være sket fra november 2018. Her bemærkes også, at selve tidspunktet for denne pludselige forværring synes meget belejligt, idet denne tilsyneladende først er opstået efter at Danicas og [andet forsikringsselskabs] observationer er afsluttet. En eventuelt indtrådt forværring efter tidspunktet for Danicas ophævelse den 1. januar 2019 er under alle omstændigheder uden betydning for sagen.

1.2.2.3 [Træning]

Klager har også gjort gældende, at det har været kendt 'hele vejen igennem' sagen, at klager er [træner]. Dette er ikke korrekt.

Klager har ikke oplyst over for Danica, at han fortsat var [træner]. I funktionsevneskemaet fra juni 2018, bilag 5, har klager tværtimod oplyst, at han ikke har noget frivilligt arbejde.

At klager er træner for et [sportshold] harmonerer heller ikke med klagers egen oplysning om, at han kun kan gå i et kvarter ad gangen, stå i et par minutter ad gangen, at han skulle være senge-liggende 14-20 timer i døgnet, og at han ikke har nogen daglige rutiner. De aktiviteter, som klager er set udføre i forbindelse med sit arbejde som [træner], er dermed også i direkte modstrid med det oplyste om klagers funktionsevne, da en person med de anførte funktionsindskrænkninger ikke burde være i stand til at sparke med et stort sving til en [...], samle [...] op, flytte [...] og hoppe over et hegn ind til træningsbanen med højre hånd på hegnet og svingede begge ben over hegnet, jf. bilag D, 7 og 10.

Klager oplyser i øvrigt i replikken, at han alene hjælper med nogle administrative opgaver, hvilket er i direkte modstrid til det Danica og [andet forsikringsselskab] har observeret. I de videooptagelser, som er fremlagt i bilag 9, fremgår således, at klager fungerer som aktiv træner.

1.2.2.4 Flytningen

For så vidt angår flytningen har klager gjort gældende, at det ikke var nogen hemmelighed, at han foretog flytningen, idet dette blev oplyst til klagers læge på tidspunktet for flytningen.

Det bemærkes igen, at det er uden betydning for klagers oplysnings- og loyalitetsforpligtelse over for Danica, at klager har oplyst om flytningen til sin læge, jf. bilag F, idet dette ikke blev oplyst til Danica.

Det væsentligste er imidlertid, at klagers aktiviteter i forbindelse med flytningen er i strid med det oplyste om klagers funktionsniveau i funktionsskemaet, hvilke oplysninger blev givet under to måneder før, at klager foretog flytningen. Klager har således oplyst, at han ikke kan holde balancen i mere end 3-4 sekunder, når han skal bøje sig fremover, bagover og til siden. Klager har også oplyst, at han ikke kan løfte noget med belastning, at det simpelthen er 'en umulighed'; jf. bilag 5. Klager har som nævnt også oplyst, at han ikke kan stå eller gå uden krykker, og kun kan gå i 15 minutter og stå i få minutter ad gangen ved brug af krykkestokke.

Dette er fuldstændig uforeneligt med det, som fremgår af de foto- og videooptagelser, som både Danica og [andet forsikringsselskab] har optaget. Som det fremgår af den fremlagte stævning i bilag D, viser [andet forsikringsselskabs] optagelser vedrørende flytningen, at klager egenhændigt foretager flytning henover en uge. Den 14. august 2018 ses han klargøre en trailer, hvor han træder ubesværet op i traileren, fejer trailerens gulv og derefter 'hopper' ubesværet ned fra traileren. Klager ses derudover ved egen hjælp løfte en dør ned i traileren, hvor han bøjer ryggen, mens hans arme er belastet af dørens vægt. Klager ses også afmontere traileren, hvorefter han skubber den foran sig, og giver traileren et ekstra skub for at få den op ad rampen på fortovet. Den 16. august 2018 er klager set læsse en vogn i [møbelbutik], og ved flere lejligheder bukke i ryggen, mens armene har belastning på. På et tidspunkt er klager helt inde og 'ligge' vandret over en hylde for at trække varer ud fra hylden. Senere læsser klager selv samme varer over i traileren. Den 17. august 2018 ses klager igen trække og montere traileren på bilen ved egen hjælp, og er set løfte et

skab op i bilens bagagerum ved egen hjælp. Klager er derudover set løfte en fryser fra jorden og op i traileren med en partner, hvor klager bukker ryggen helt forover, idet han løfter fryseren fra jorden. Endelig er klager også set løfte en fryser op af traileren og et skab ud af bagagerummet ved egen hjælp, hvor han svajer bagover i ryggen under løftet, jf. bilag Dog 10. Dette burde ikke være muligt med de gener og det begrænsede funktionsniveau, som klager påstår, han har.

Klager udøver således belastende fysiske aktiviteter, selvom han har andre muligheder for at få dette foretaget, og han deltager selv i det fysiske arbejde ved sin flytning i stedet for at få hjælp hertil. Dette virker uforklarligt og bemærkelsesværdigt henset til, at klager nu gør gældende, at dette efterfølgende giver ham mange smerter.

Klager har gjort gældende, at det var nødvendigt, at han udførte flytningen af hensyn til hans familie og deltagelse i familiens aktiviteter. Klager har også henvist til, at han har behov for 'at være en del af samfundet, en del af hans familie og også dyrke nogle aktiviteter, der gavner hans psykiske forhold'. Danica bestrider ikke, at klager har ret til et fritids- og socialliv. De af klager udviste aktiviteter har dog et sådant omfang og en sådan karakter, at de i sig selv er stridende med det af klager oplyste om sin generelle formåen. De udviste aktiviteter er derudover også i strid med det, som klager har oplyst i funktionsskemaet fra juni 2018, om at han kun kan deltage i sociale arrangementer, hvis han kan ligge i en seng eller en sofa, jf. bilag 5.

1.2.2.5 Objektive skader og lægelige dokumenter

Klager har gjort gældende, at det skal tillægges betydelig vægt ved erhvervsevnetabsvurderingen, at der er dokumenteret objektive skader.

Dette bestrides.

Danica har ikke tidligere bestridt, at der er dokumenteret visse objektive skader. Danica bestrider derimod, at disse objektive skader har medført en funktionsnedsættelse i det omfang, som klager har gjort gældende og at disse objektive skader forhindrer klager i at varetage et arbejde på mindst halv tid.

Klager har - efter at Danica ophævede forsikringsdækningerne - indhentet en del lægeligt materiale, som klager mener skal tillægges betydning ved vurderingen af hans erhvervsevnetab.

Allerede fordi disse akter er indhentet og til dels vedrører perioden efter, at Danica ophævede forsikringsdækningerne, kan disse imidlertid ikke tillægges betydning ved vurderingen af, om ophævelsen var berettiget.

Klager har henvist til en speciallægeerklæring af 13. juni 2019, som konkluderer, at klager ikke har nogen erhvervsevne. Speciallægen ses imidlertid ikke at have fået forelagt Danicas og [andet forsikringsselskabs] observationsrapporter eller videooptagelser i forbindelse med udarbejdelsen af speciallægeerklæringen, og speciallægen har således alene forholdt sig til klagers oplysninger om sine påståede gener. Det samme gør sig gældende i forhold til den udtalelse fra klagers fysioterapeut, som klager har henvist til. Også af den grund har speciallægeerklæringen og udtalelsen fra klagers fysioterapeut ingen bevismæssig værdi.

Dette understøttes af den af klager refererede dom U2015.533H, hvor Højesteret afviste at lægge vægt på to speciallægeerklæringer, der udtalte sig om skadelidtes erhvervsevnetab, fordi lægerne ikke var blevet forelagt de videooptagelser, som forsikringsselskabet havde af skadelidte.

Endelig har klager gjort gældende, at behandlerne fra [smerteklinik] 'afviser ganske klagen om, at der er snydt med smertetilstanden eller begrænsningerne'. Dette er ikke korrekt, idet den/de pågældende blot udtaler, at klagers gener er veldokumenterede. Det skal imidlertid også her fremhæves, at behandlerne ikke ses at være blevet foreholdt Danica og [andet forsikringsselskabs] observationsmateriale, og klagers beskrivelse af det observerede, som er gengivet i bilag F, kan på ingen måde anses for retvisende.

Klager har også gjort gældende, at de lægelige akter er entydige. Dette er imidlertid heller ikke korrekt. Af notatet fra den 6. juli 2019 i bilag I fremgår således, at de konstaterede forandringer i klagers ryg ikke giver 'nogen god forklaring på den svære smertetilstand.' Der er med andre ord ikke nogen medicinsk sammenhæng mellem de objektive fund og klagers påståede funktionsindskrænkninger og smerteniveau. Det bestrides i den forbindelse, at klagers objektiver skader erfaringsmæssigt giver 'mange funktionsmæssige begrænsninger og uundgåeligt højt smerteniveau', som gjort gældende af klager. Tværtimod viser den lægelige erfaring med skader som klagers, at der oftest sker forbedringer af skadelidtes tilstand på sigt.

1.3 Tidsmæssige sammenfald mellem Danica og [andet forsikringsselskabs] observationer

Klager har påstået, at Danica og [andet forsikringsselskab] har koordineret synspunkter i forbindelse med observationerne. Det bestrides på det kraftigste, at der er sket en koordination mellem Danica og [andet forsikringsselskab], hvilket er et fuldkomment udokumenteret postulat fra klager. Danica har naturligvis til fulde overholdt selskabets tavshedspligt.

Danicas beslutning om at påbegynde observation af klager skete på baggrund af en anonym henvendelse fra flere af klagers tidligere naboer i juni 2018, som efter henvendelsens indhold, blev sendt til flere forskellige forsikringsselskaber. Af den anonyme henvendelse, som Danica modtog, fremgik således følgende, jf. bilag 11:...

Det var på baggrund af denne konkrete henvendelse, at Danica besluttede sig for at revurdere klagers erhvervsevne. Det er naturligvis ikke overraskende, at Danica reagerede på denne henvendelse og besluttede sig for at iværksætte observationer af klager.

Det er Danicas antagelse, at [andet forsikringsselskab] efter at have modtaget samme henvendelse også har fundet anledning til at afdække de modstridende oplysninger, som klager har afgivet, til brug for sagen ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Klager har selv som en del af bilag D fremlagt den anonyme henvendelse, som er sendt til [andet forsikringsselskab].

At Danicas og [andet forsikringsselskabs] observationer er sket kort tid efter hinanden, skyldes derfor ikke en koordinering mellem forsikringsselskaberne, men må ses som en naturlig reaktion på den anonyme henvendelse.

At der ikke er sket koordination mellem Danica og [andet forsikringsselskab] understøttes desuden af, at [andet forsikringsselskab] - naturligvis - ikke er i besiddelse af Danicas observationsmateriale, hvilket fremgår af [andet forsikringsselskab] stævning, jf. bilag D.

Endelig bemærkes det, at det er udokumenteret, at henvendelsen er sket fra en enkelt nabo, som skulle have et horn i siden på klager, idet der henvises til, at den anonyme henvendelse omtaler, at denne skulle være sendt af flere naboer.

Under alle omstændigheder bemærkes det, at de observationer, som naboerne har gjort sig og beskrevet i henvendelsen, bekræftes af de observationer som Danica og [andet forsikringsselskab] har foretaget, og som er veldokumenterede i sagen.

1.4 Afsluttende anbringender

Klager har gjort gældende, at det skal være hævet over enhver tvivl, at klager har afgivet urigtige oplysninger. Det bestrides, at der kan stilles så høje krav til beviset i sager om ophævelse af erhvervsevnetabsforsikringer, idet det af klager påståede beviskrav alene gælder i straffesager. Det er med andre ord dansk rets almindelige beviskrav, der finder anvendelse i denne sag, og det er derfor tilstrækkeligt, at der er en høj grad af sandsynlighed for, at klager bevidst har afgivet urigtige oplysninger om sit funktions- og aktivitetsniveau.

Klager har ikke opfyldt Danicas opfordring til at redegøre for relevansen af det fremlagte forlig, som klager har indgået med sin tidligere arbejdsgiver. At klager under nærmere ukendte forhold har fået forhandlet sig til en omfattende erstatning hos sin tidligere arbejdsgiver, kan dog ikke tjene som noget form for bevis for, at hans erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, og det har således absolut ingen relevans i forhold til hans berettigelse til udbetalinger fra Danica.

Det fastholdes derfor, at Danica har løftet bevisbyrden for, at klager har afgivet bevidst urigtige oplysninger om sit funktions- og aktivitetsniveau og for, at klager har en generel erhvervsevne på over halvtreds procent.

Det gøres subsidiært gældende, at selve den omstændighed, at klager har afgivet bevidst urigtige oplysninger om sine funktionsindskrænkninger er tilstrækkelig til, at Danica er berettiget til at ophæve forsikringsdækningerne, idet den loyalitets- og samarbejdsforpligtelse, som er grundlæggende i et aftaleforhold, må anses for at være misligholdt i væsentlig grad af klager. Med andre ord gøres det gældende, at Danica er berettiget til at ophæve forsikringsdækningerne, selv om ankenævnet måtte finde, at klagers generelle erhvervsevne er mindre end halvtreds procent.

At klager har afgivet urigtige oplysninger, må anses for uomtvisteligt, og klager har derfor skabt så stor tvivl om sin erhvervsevne og fysiske formåen, at han har bragt sig selv i en situation, hvor han ikke vil kunne bevise sit præcise erhvervsevnetab, idet de af klager afgivne oplysninger i senest funktionsevneskema af juni 2018, jf. bilag 5, og de observerede forhold giver to vidt forskellige billeder af klagers funktionsevne og erhvervsevne. Danica kan umuligt gå ud fra, at klager fremadrettet vil oplyse og svare loyalt og sandt på de spørgsmål, der ville blive stillet i forbindelse med en anmeldelse samt i forbindelse med Danicas løbende opfølgninger i sagen. Det gøres derfor gældende, at klager har udvist så illoyal og svigagtig adfærd, at Danica under alle omstændigheder var berettiget til at ophæve forsikringen pr. 1. januar 2019.

På baggrund af ovenstående fastholdes det derfor, at Danica har været berettiget til at ophæve forsikringsdækningerne under klagers pensionsordning med forsikringsnr. ... pr. 1. januar 2019, som sket."

Til dette har klagerens advokat den 21/8 2019 bl.a. anført:

"Indklagedes duplik giver anledning til følgende bemærkninger:

Sagen drejer sig om, hvorvidt klager har fortiet oplysninger for indklagede, herunder om oplysningerne, hvis de havde foreligget, ville have medført en anden vurdering af erhvervsevnetabet – altså om oplysningerne har relevans og dokumenterer, at erhvervsevnen ikke er nedsat i tilstrækkeligt omfang. Ingen af delene er efter klagers opfattelse dokumenteret af indklagede, heller ikke med det i duplikken anførte.

Indklagede gør gældende, at indklagede alene skal tage udgangspunkt i et skema, der er udfyldt. Det er ikke korrekt. Indklagede har fået fuldmagt og adgang til alle sociale og lægelige akter, og har efter det oplyste også indhentet lægejournaler og lægelige oplysninger i øvrigt og alle kommunale sagsakter, inden afgørelsen blev truffet om bevilling af ydelser til klager.

Klager måtte derfor med rette gå ud fra, at indklagede havde den fulde sag og ikke afgjorde den på baggrund af et skema. Når klager udfyldte et skema, var det med oplysninger om situationen på tidspunktet, og udfyldelsen var en lægmands betragtning og efter bedste evne. Som anført var disse oplysninger alene til supplerende af den sagsoplysning, som indklagede i øvrigt selv foretog ved kommune, læger, hospitaler m.v.

Klager fastholder derfor, at det i høj grad er relevant, at de oplysninger, som indklagede hævder er nye, fremgik af de sociale og lægelige akter som forelå, og derfor var eller burde være indklagede bekendt. Der er i hvert fald i det lys ikke givet urigtige oplysninger eller oplysninger, der har haft afgørende betydning for sagens behandling. Det fremgik af sagens samlede oplysninger allerede den gang, de forhold indklagede mener observationerne viser. Der er ikke noget væsentligt nyt.

Jeg henviser endvidere til, at skaden i nærværende sag ikke er en ren subjektiv smertetilstand, hvor man må stole på klager, men er objektivt dokumenteret og bekræftet ved flere lægelige udtalelser og erklæringer, herunder lægelige udtalelser og erklæringer hvor indklagedes synspunkt og observationer var kendt. Klager har fået tre operationer i ryggen efter arbejdsskaden, uden godt resultat, og er nu indstillet til eventuelt som en sidste mulighed en bagstrengsstimulation. Disse behandlinger og deres indflydelse på funktionsevnen kan ikke simuleres. Det er i øvrigt for tilstanden ikke usædvanligt, at der i perioder kan være fluktuationer og selv fra dag til dag variationer i tilstanden, også afhængig af hvor meget smertestillende medicin der er indtaget.

Indklagede synes at lægge vægt på, at klager kun har taget sin el-scooter, når han skulle vise lægen eller andre, at han var dårligt gående. Dette bestrides ganske, og den observation der foreligger, er klager bekendt til et apotek, hvor der absolut ikke er nogen, der skal observeres/kan påvirke sagen, og i øvrigt at man skulle tro, at lægen selv, hvis det var til lægebesøg, scooteren blev brugt, ville gå med ud eller kigge ud af vinduet og se, at klager kørte afsted på en el-scooter, er taget ud af den blå luft. Klager har brugt el-scooter afhængig af hans tilstand, og når det gav relevans i forhold til hans ærinde. I andre tilfælde kørte han eller blev kørt m.v.

Som også tidligere fremhævet er klager ægtefælle og familiefar, og som sådan er nødt til at deltage i det sociale liv og de funktioner, der skal udføres i familien, på bekostning af tider af hans helbred. Han kan ikke bare lægge sig ind i sengen. Det har endvidere været vigtigt for klager at bevare nogle fritidsinteresser, herunder som ungdomstræner, af hensyn til hans psykiske forhold, men

har måttet opgive ..., som han aktivt gjorde inden arbejdsulykken. I det hele taget er klagers liv radikalt ændret.

For så vidt angår retssagen, der er anlagt af arbejdsskadeforsikringen, er klager ikke involveret her i, da det angår Ankestyrelsen. Klager har fået stævning m.v. i kopi, og de er frem lagt i nærværende sag. Derudover har klager ikke noget materiale, der kan fremlægges, og klager har heller ikke løbende hørt eller er orienteret om retssagens forløb. Klager har anmodet om fri proces til at indtræde i retssagen (hovedintervention) til støtte for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, der som bekendt har fundet, at der er fuld årsagssammenhæng til trods for naboens anmeldelse. Ansøgningen behandles fortsat.

Når det kommer til naboens anmeldelse, så er det en enkeltperson og ikke en 'række naboer'. Den pågældende person har som tidligere forklaret af forskellige personlige grunde haft et horn i siden på klager. Anmeldelsen er således båret af helt andre hensyn og grunde.

For så vidt angår relevansen af udfaldet af retssagen mod arbejdsgiver om ansvar, så er det i høj grad relevant, da arbejdsgiver jo er den, der er nærmest til at vide, om der er sket en ulykke. Via den sag er det også dokumenteret at der skete sygdomsmeddelelse fra ulykkesdagen. Man kan som oven anført som sagt ikke fingere talrige operationer i ryggen med de objektive fund, der er efter indsættelse af dese/stivgørende materiale m.v., og de klare funktions-påvirkninger sådanne indgreb og følger har. Endvidere fastholdes, at det følger også af Ankenævnets praksis, at når indklagede påstår, at der er snydt, så har indklagede en meget streng bevisbyrde herfor. Der ligger i princippet her en indklage om et muligt strafbart forhold og det medfører helt naturlig beskyttelse af klager som den anklagede, herunder via en streng bevisbyrde."

Hertil har selskabet den 9/9 2019 bl.a. anført:

"1 SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

Klager har i sit processkrift gentaget sit anbringende om, at han ikke har fortiet oplysninger over for Danica, og at disse oplysninger, selv hvis de havde foreligget, ikke ville have haft betydning for Danicas vurdering af klagers erhvervsevne.

Dette bestrides fortsat. Det faktum, at Danica har fået fuldmagt til at indhente lægelige og sociale akter, ændrer ikke på, at klager har pligt til loyalt at give korrekte oplysninger om sin erhvervsevne til Danica. At der måtte foreligge oplysninger i andre akter, som i et eller andet beskedent omfang nuancerer billedet, indebærer dermed ikke, at klager kan afgive urigtige oplysninger til Danica.

Dertil kommer, at Danica ikke er forpligtet til at udnytte klagers samtykke til at indhente supplerende oplysninger, hvorfor klager naturligvis ikke kan vide, om samtykket har været udnyttet ved behandlingen af sin sag. Klager har dermed under alle omstændigheder ikke kunnet have en berettiget forventning om, at Danica gjorde sig bekendt med alle de sociale og lægelige akter i sagen, ligesom dette i sig selv understreger klagers pligt til loyalt at oplyse korrekt om sin erhvervsevne i funktionsevneskemaet. Funktionsevneskemaet er med andre ord ikke - som klager gør gældende - 'alene til supplerende af den sagsoplysning, som klager i øvrigt selv foretog ved kommune, læger hospitaler m.v.' idet dette skema udgør en væsentlig del af det grundlag, som Danica træffer beslutning om at udbetale erhvervsevneydelser ud fra. Klagers bemærkning om, at han havde udfyldt funktionsskemaet ud fra en lægmands betragtning og efter bedste evne, må i den

forbindelse afvises som ren efterrationalisering i et forsøg på at udvande de fuldstændig urigtige oplysninger heri.

Endelig bemærkes det, at uanset om Danica havde indhentet og forholdt sig til alle sociale og lægelige akter i klagers sag, er der heller ikke heri oplysninger om, at klager har det høje funktionsniveau, som observationerne viser. Klager har gjort gældende, at de lægelige og sociale akter indeholder oplysninger om klagers erhvervsevne, som svarer til det, som Danica og [andet forsikringsselskab] har observeret. Klager hævder altså med andre ord, at de lægelige og sociale akter indeholdt oplysninger om, at klager var fuldt funktionsdygtig. Dette er ikke korrekt. Tværtimod viser de lægelige og sociale akter, at klager også har afgivet væsentligt urigtige oplysninger til kommunen og sine læger, og at klager på denne (ukorrekte) baggrund fik tildelt førtidspension og fik anerkendt et ganske betydeligt erhvervsevnetab af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Der kan derfor ikke være tvivl om, at der er afgivet urigtige oplysninger, som har haft afgørende betydning for Danicas behandling af klagers anmodning om udbetaling af erhvervsevnetabsydelse.

Klager henviser endnu en gang til, at de lægelige oplysninger objektivt dokumenterer hans erhvervsevnetab, og at lægerne har bekræftet dette, selvom de har været bekendt med Danicas synspunkt og observationerne. Hvorvidt klagers påståede erhvervsevnetab er objektivt dokumenteret er bestridt og behandlet i et tidligere processkrift, og her skal blot for en ordens skyld understreges, at det er helt udokumenteret, at nogen af klagers behandlere har fået forelagt Danicas og [andet forsikringsselskabs] fulde observationsmateriale. Af sagen fremgår alene, at klager har oplyst over for nogle af behandlerne, at han er blevet observeret, og at klager har givet dem en helt utilstrækkelig gengivelse heraf.

Klager har derudover endnu en gang henvist til, at det med hans tilstand ikke er usædvanligt, at der er fluktuationer i tilstanden. Henset til observationernes længde, der strakte sig over 3 måneder, samt klagers egne oplysninger om, at han aldrig oplever gode dage, hvor hans funktionsevne er stort set normal, jf. bilag 5, må dette også afvises som ren efterrationalisering.

For så vidt angår klagers brug af elscooter bemærkes det, at det er dokumenteret, at denne kun er benyttet ved lægebesøg og ikke er blevet brugt ved besøg på apotek. Den 19. september 2018 blev elscooteren benyttet ved en tur til [adresse], hvor [klagerens læge] holder til, jf. bilag 10, s. 74. Den 8. oktober 2018 blev den benyttet ved besøg hos [reumatolog] og [speciallæge], jf. bilag 7, s. 3. Elscooteren er ikke derudover blevet benyttet i den periode, som klager blev observeret af Danica og [andet forsikringsselskab].

Hvad angår Danicas opfordring til klager om at fremlægge det videomateriale, der ligger til grund for [andet forsikringsselskabs] observationsrapporter, bemærkes det, at klager har krav på at få udleveret videomaterialet, og derfor har mulighed for at fremlægge det i denne sag. Opfordringen fastholdes derfor, og såfremt klager ikke imødekommer denne, må beskrivelserne i [andet forsikringsselskabs] observationsrapporter, jf. bilag 10, samt beskrivelsen af observationerne i [andet forsikringsselskabs] stævning, jf. bilag D, lægges til grund ved afgørelsen i denne sag.

For så vidt angår klagers bemærkning om, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring 'har fundet, at der er fuld årsagssammenhæng til trods for naboens anmeldelse' bemærkes, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf afgørelse om klagers varige men på 35 % og erhvervsevnetab på 95 % den 29. december 2017, hvilket vil sige, at denne blev truffet uden kendskab til den anonyme henvendelse, der først blev modtaget den 20. juni 2018, jf. bilag 11, og uden kendskab til hverken Danicas

eller [andet forsikringsselskabs] observationer, jf. bilag 7 og 10, der først blev udført fra august-oktober 2018. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har således også truffet sin afgørelse på klagers urigtige oplysninger, og afgørelsen kan derfor allerede af den grund ikke tillægges nogen bevismæssig værdi i denne sag. Det fastholdes i øvrigt, at klagers anbringende om, at den anonyme henvendelse er afsendt af en enkelt unavngiven nabo, der har et horn i siden på klager, er udokumenteret og under alle omstændigheder uden relevans for sagen.

Endelig bemærkes det, at retssagen mod klagers arbejdsgiver er irrelevant for denne sag, allerede fordi nærværende sag vedrører klagers erhvervsevnetab og ikke tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte. Dertil kommer, at forliget med klagers arbejdsgiver blev indgået den 17. juli 2018, hvilket vil sige inden og uden kendskab til Danica og [andet forsikringsselskabs] observationer, ligesom det også er indgået uden kendskab til den anonyme henvendelse, der - ifølge henvendelsen selv - kun blev sendt til forskellige forsikringsselskaber, jf. bilag 11. Dette forlig er derfor også indgået på baggrund af ukorrekte oplysninger og kan allerede af den grund ikke tillægges nogen bevismæssig værdi i denne sag. Det bemærkes også, at klagers synspunkt om, at arbejdsgiveren er nærmest til at vide, om der er sket en ulykke, er udokumenteret, idet der Danica bekendt ikke var nogen vidner til klagers ulykke.

På ovennævnte baggrund og med henvisning til Danicas svarskrift og duplik fastholdes det derfor, at Danica til fulde har løftet sin bevisbyrde for, at Danica er berettiget til at ophæve forsikringsdækningerne."

Heroverfor har klagerens advokat den 4/10 2019 bl.a. anført:

"Til brug for sagen fremlægges som bilag K den af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring nyligt indhentede urologisk speciallægeerklæring af 12. september 2019, der underbygger og understøtter, at ulykken også har medført urologiske gener og erektile problemer, ligesom erklæringen underbygger årsagssammenhæng og sværhedsgraden i følgerne af ulykken."

Selskabet har herefter den 17/10 2019 til nævnet bl.a. anført:

"1 SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

Klager har som bilag K fremlagt en urologisk speciallægeerklæring, der er blevet udarbejdet som led i behandlingen af klagers arbejdsskadesag ved Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Klager har gjort gældende, at denne 'underbygger og understøtter, at ulykken også har medført urologiske gener og erektile problemer, ligesom erklæringen underbygger årsagssammenhængen og sværhedsgraden i følgerne af ulykken. '

Dette bestrides.

Allerede fordi denne speciallægeerklæring er indhentet og til dels vedrører perioden efter, at Danica ophævede forsikringsdækningerne, kan den ikke tillægges betydning ved vurderingen af, om ophævelsen var berettiget.

Speciallægen konkluderer, at der er 'helt utænkeligt' at klager vil kunne varetage et arbejde igen 'som følge af sine svære ryg- og underekstremitetsgener'. Heller ikke denne speciallæge har imidlertid fået forelagt Danicas og [andet forsikringsselskabs] observationsrapporter eller videoopta-

gelser i forbindelse med udarbejdelsen af speciallægeerklæringen, og speciallægen har således alene forholdt sig til klagers oplysninger om sine påståede gener. Også af denne grund har speciallægens konklusioner vedrørende klagers ryg- og underekstremitetsgener ingen bevismæssig værdi, hvilket understøttes af U2015.533H.

Det skal også fremhæves, at speciallægen i erklæringen har konkluderet, at 'de urologiske symptomer og gener er som sådan ikke nogen afgørende hindring for at patienten skulle kunne skaffe sig et arbejde med samme løn som før skaden blot skulle der på arbejdspladsen være fri adgang til toiletforhold.' Speciallægen konkluderer dermed, at klagers urologiske gener ikke i sig selv har medført noget erhvervsevnetab. På denne baggrund fastholdes det, at Danica har været berettiget til at ophæve klagers forsikringsdækninger, og at den fremlagte speciallægeerklæring ikke har betydning herfor."

Klagerens advokat har herefter den 30/10 2019 bl.a. anført:

"I sagen fremlægges Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings nye afgørelse i arbejdsskadesagen af 21. oktober 2019, hvor Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har nedsat erhvervsevnetabet under hen- syntagen til de samme synspunkter, som Danica gør gældende (blot fremført af [andet forsikrings- selskab] i den verserende retssag mod Arbejdsmarkedets Erhvervssikring). Jeg/klager er ikke enig i nedsættelsen til 50 %, men 50 % erhvervsevnetab er fortsat af en størrelse, der berettiger til ud- betaling fra Danica Pension, og underbygger at sagsøgers erhvervsevne er betydeligt nedsat. Vide- re bemærkes, at afgørelsen i arbejdsskadesagen alene angår udmåling af skader efter ulykken af 2. februar 2014 isoleret set. Hvad der måtte være af erhvervsevnenedsættelse grundet sygdom- me – herunder forudbestående forhold, som er arbejdsskadesagen uvedkommende, skal 'tillæg- ges' i vurdering af erhvervsevnetabet efter den hos Danica Pension tegnede arbejdssevneforsik- ring. I vilkårenes forstand er erhvervsevnetabet derfor meget vel større end de 50 %, som ar- bejdsskaden af 2. februar 2014 isoleret set begrundes."

Hertil har selskabet den 12/11 2019 bl.a. anført:

"1 SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

Klager har som bilag til sit brev af 30. oktober 2019 fremlagt en ny afgørelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (herefter 'AES') af 21. oktober 2019 vedrørende klagers erhvervsevnetab og varige men. Det fremgår af afgørelsen, at AES har nedsat klagers erhvervsevnetab fra 95 % til 50 %. Ar- bejdsmarkedets Erhvervssikring har nedsat klagers erhvervsevnetab som følge af, at AES er blevet bekendt med [andet forsikringsselskabs] observationer af klager (der er fremlagt i denne sag som bilag 10 og D).

Klager har gjort gældende, at afgørelsen fra AES understøtter, at klager har et betydeligt er- hvervsevnetab på mindst 50 %, og at erhvervsevnetabet meget vel er større efter forsikringsvilkå- rene.

Dette bestrides, og det bestrides, at afgørelsen understøtter, at klager har krav på udbetalinger fra Danica. Det bemærkes først og fremmest, at vurderingen af, om klager er berettiget til udbeta- ling efter forsikringsvilkårene er helt forskellig fra AES' vurdering af, om klager har et erstatnings- berettiget erhvervsevnetab efter arbejdsskadesikringsloven. At der er en sådan forskel, er også flere gange slået fast i retspraksis.

Danicas vurdering af, om klager er berettiget til udbetaling under forsikringen sker således ud fra en vurdering af, om klager 'blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 – bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder' jf. bilag 1, s. 2. Vurderingen sker dermed dels ud fra et økonomisk kriterium dels ud fra en vurdering af klagers generelle funktionsevne. AES' vurdering sker derimod ud fra arbejdsskadesikringslovens (herefter 'ASL') § 17, stk. 1 og 2, hvorefter klagers erhvervsevne fastsættes under 'hensyn til tilskadekomnes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og optræning', jf. ASL § 17, stk. 2. Vurderingen foretages altså ud fra, hvad klager kunne eller burde kunne tjene på arbejdsmarkedet og udelukkende ud fra et økonomisk kriterium.

AES' vurdering af størrelsen af klagers erhvervsevnetab er under alle omstændigheder uden betydning for, om Danica har været berettiget til at ophæve forsikringsdækningerne.

Danicas ophævelse af klagers forsikringsdækninger er således sket under henvisning til, at klager bevidst har afgivet urigtige oplysninger til Danica, hvorfor klager væsentligt har tilsidesat sine kontraktretlige forpligtelser over for Danica - herunder den loyale samarbejds- og oplysningspligt.

Afgørelsen fra AES ændrer ikke herpå. Det bemærkes dog, at AES' afgørelse understøtter, at klager generelt har afgivet urigtige oplysninger, idet AES begrundede genoptagelsen af sagen med, at observationerne udgjorde 'nye oplysninger af så væsentlig betydning, at det er sandsynligt, at sagen ville have fået et andet resultat, hvis vi havde haft oplysningerne i forbindelse/se med den oprindelige afgørelse'. Samtidig begrundede AES afgørelsen med, at det fra første dag observationerne blev foretaget, er påvist, at klagers erhvervsevne ikke er så nedsat og påvirket, som Arbejdsmarkedets Erhvervssikring lagde til grund i deres afgørelse af 29. december 2017. AES lagde med andre ord også til grund, at klager havde afgivet urigtige oplysninger om sine funktionsindskrænkninger og gener.

Dertil kommer, at det i øvrigt er Danicas opfattelse, at selve den omstændighed, at klager bevidst har afgivet urigtige oplysninger om sine funktionsindskrænkninger er tilstrækkeligt til, at Danica er berettiget til at ophæve forsikringsdækningerne, idet den loyalitets- og samarbejdsforpligtelse, som er grundlæggende i et aftaleforhold, må anses for at være misligholdt i væsentlig grad af klager. Med andre ord er det altså Danicas opfattelse, at Danica var berettiget til at ophæve forsikringsdækningerne, selv om Ankenævnet måtte finde, at klagers generelle erhvervsevne er mindre end halvtreds procent. Afgørelsen fra AES har dermed også af den grund ingen indflydelse på, hvorvidt ophævelsen af klagers forsikringsdækninger var berettiget.

Det bemærkes i øvrigt, at Danica ikke er enig i AES' vurdering af klagers erhvervsevnetab. AES har således ikke begrundet, hvordan AES skønsmæssigt har vurderet, at klager ikke ville kunne vende tilbage til sit tidligere arbejde og fastsat klagers erhvervsevnetab til at udgøre 50 %, samtidig med at AES har lagt vægt på, at: 'Det fremgår af de indsendte observationsrapporter, at du havde et betydeligt aktivitetsniveau og blandt andet flere gange dagligt gik flere og længere ture med jeres hund, foretog havearbejde herunder græsslåning, deltog i [træning], deltog i flytning, foretog tunge løft blandt andet af et stort gulvtæppe, et skab, en kummefryser og en dør med mere. Derudover skubbede og trak du en tom trailer over en kantsten og lå på knæ mens du monterede traileren. Derudover viser observationsrapporterne at du generelt bevæger dig naturligt og uhæmmet,

kan trække/skubbe/løfte tunge elementer, gå over længere tid samt arbejde i foroverbøjede stillinger.'

Det bemærkes også, at AES ikke har haft Danicas observationer, og derfor er afgørelsen alene baseret på [andet forsikringsselskabs] observationsmateriale.

Klager har derudover anført, at Danica i tillæg til AES' afgørelse også skal tillægge klagers forudbestående forhold betydning ved vurderingen af klagers erhvervsevnetab. Danica er ikke enig i, at klagers forudbestående forhold skal tillægges betydning i denne sag, idet klagers eventuelle forudbestående gener ikke påvirkede hans erhvervsevne inden arbejdsskaden den 2. februar 2014. Dette har dermed ikke nogen betydning for Danicas vurdering af klagers erhvervsevne. Endelig bemærkes det, at klager ikke har tegnet en arbejdsevneforsikring hos Danica, som klager har anført, men derimod en erhvervsevnetabsforsikring.

På denne baggrund fastholdes det, at Danica har været berettiget til at ophæve klagers forsikringsdækninger, og at afgørelsen fra AES ikke har betydning herfor."

Af lægeattest af 12/1 2016 fremgår bl.a.:

"2.2 Relevante helbredsforhold

PT er så smerteplaget, så han ikke kan foretage sig noget praktisk – overhovedet. Anvender 2 krykstokke kontant – også indendørs. Magter intet husligt arbejde. Intet socialliv. Tilstanden har været stationær de sidste 2 år, på trods af flere operationer.

...

2.3 Særlige hensyn

Situationen er fastlåst. Stationær de sidste 2 år som nævnt. Spec.læger udtaler: Ingen arbejdsevne tilbage af betydning.

2.4 Lægens kommentarer til patientens opfattelse af eget helbred

PT.s konstante smerter sætter en stopper for al aktivitet. Klarer sig i eget hjem – med krykstokke – men skal have hjælp til alt, også påklædning.

PT har ingen rest arbejdsevne tilbage – og vil heller ikke få det."

Af neurologisk speciallægeerklæring af 19/1 2015 fremgår bl.a.:

"Konklusion:

Det drejer sig om en ...-årig mand, der i februar 2014 pådrager sig et vridtraume i lænden i forbindelse med fald på cykel på sit arbejde i Der er tidligere operation for diskusprolaps i lænden i 2005, men han blev efter denne operation fuldstændig smertefri og kunne genoptage sit arbejde i fuldt omfang uden nogen gener.

Der er efter vridtraumet i februar forsøgt både konservativ behandling og operation tre gange, uden nogen nævneværdig effekt. Den seneste operation i juni måned har heller ikke skabt nogen lindring eller bedring af funktionen. Skadelidte er fortsat sygemeldt. Den aktuelle tilstand må anses for varig uden udsigt til betydende bedring, Har ikke været i stand til at deltage i den planlagte genoptræning pga. smerter.

Tilstanden er varig uden udsigt til bedring. Tilstanden må anses for at være direkte forårsaget af vridtraumet. Der synes ikke at være nogen arbejdsevne af betydning."

Af neurologisk speciallægeerklæring af 13/6 2019 fremgår bl.a.:

"Resume

Det drejer sig om en ...-årig mand som d.2.februar 2014 på sit arbejde ... udfører rundering på cykel. Der er isglat føre og med knap en times mellemrum skrider eksploranten ud på cyklen og får begge gange et vrid i ryggen. Første gang får han kraftige smerter og anden gang endnu værre og i et omfang, så han må hentes ude på terrænet af kollegaer. Han tager hjem, sygemelder sig og har ikke arbejdet siden. Han blev førtidspensioneret i 2016.

Inden for en uge fra ulykken d. 2. februar 2014 tilkom udstrålende smerter til begge ben. Billeddiagnostik viste degenerative forandringer med forsnævring og en ustabil anterolistese L4/5, som blev opereret d. 25. marts 2016 med forlængelse af en tidligere instrumenteret dese LS/S1 (2006). Operationen d. 25. marts 2016 havde kun kortvarig effekt, og han blev re-opereret d. 22. januar 2015 med udskiftning af skruerne, som sad løse. Re-operationen hjalp ikke på smerterne og fornyet billeddiagnostik viste, at der var tilkommet spinalstenose på endnu et overliggende niveau (L3/4), som blev behandlet med operation med simpel dekompression d. 11. juni 2015. Hverken operationerne efter ulykken d. 2. februar 2014 eller avanceret konservativ behandling inklusiv smerteklinik har hjulpet på rygsmerter og føleforstyrrelser i benene. Smerterne i lænden er konstant med varierende intensitet VAS 5-9 på en skala fra 1-10, hvor 10 er værst. Han har også natlige smerter. Der er sidenhen tilkommet nye smerter i nakke, skulder, hovedpine, underarm og hånd samt usikker balance ved gang, så han må gå med krykstock. Der er også tilkommet vandladningsforstyrrelser, erektil dysfunktion samt kognitive og affektive psykiske symptomer.

Der er forud bestående sygdom i samme region, idet han flere år forud var opereret for en diskusprolaps på underliggende niveau LS/S1 med en stivgørende operation (2006). Der var fuldgod effekt af operationen indtil ulykken d. 2. februar 2014, hvor eksploranten på tidspunktet for ulykken var helt fri for symptomer i ryg og ben, fuldt arbejdsdygtig og aktiv

Objektivt findes der udtalt smertebetinget nedsat bevægelighed i lænd samt smerter af den paravertebrale muskulatur langs hele rygsøjlen og værst i lænd og begge balder. Der er ligeledes ømhed ved palpation af muskulatur i nakke, hals, skulderåg og venstre underarm, som er den side eksploranten er belastet med brug af krykstock. Der er nedsat bevægelighed af højre skulder, og han får hjælp til af/påklædning af t-shirt og strømper. Eksploranten fremstår smerteplaget ved mobilisering i forbindelse med undersøgelsen samt ved observation på terrænet efter undersøgelsens afslutning. Eksploranten fremstår psykisk normal, bortset fra en detaljeret fortællestil og utilfredshed med forsikringsselskabet, dog uden at frembyde agiteret eller persevererende adfærd. Han er moderat begrænset i sit tidsliv og daglige livsførelse og erhvervsevnen er ophørt.

Konklusion

Der er en tidsmæssig sammenhæng mellem ulykken d. 2. februar 2014 med to vrid i ryggen og den opståede symptomudvikling. De befundne degenerative forandringer (L4/LS) påvist ved billeddannende undersøgelser efter ulykken d. 2. februar 2014 har været forud bestående. Han har tidligere haft en vellykket stivgørende operation (2006) for en recidiv-prolaps (LS/S1), og det er velkendt at disse operationer kan accelerere degenerative forandringer på tilstødende niveauer, såkaldt adjacent disc disease. Det kan passe, at eksploranten ikke har haft symptomer fra den på-

viste - og mulig ustabile - forskydning af lændehvirvlen L4/5 før ulykken d. 2. februar 2014, hvor et vrid i ryggen kan have udløst forværring og været væsentlig for fremkomst af symptomer i lænderyg og ben. Efter ulykken d. 2. februar 2014 har han udviklet en svær kronisk smertetilstand som omfatter flere regioner end lænderyggen. Han har gennemgået tre operationer samt avanceret konservativ behandling uden effekt på lændesmerter. Han har nogen effekt af vedligeholdelsesbehandling hos fysioterapeut med hensyn til smerter og bevægelighed i nakke og skuldre og han føler sig støttet og aflastet af den pågående psykologbehandling. Han er henvist til vurdering for smertebehandling med bagstrengsstimulation, men det vurderes, at patienten ikke vil få tilbudt dette på grund af den diffuse symptomatologi. Der er mulighed for bedring med tiden, men sandsynligheden for dette er meget lille og symptomerne må vurderes at være varige. Han er moderat begrænset i sit fritidsliv og daglige livsførelse. Han har førtidspension, og det vurderes usandsynligt, at han kan genvinde nogen erhvervsevne."

Af journal af 8/12 2015 fra speciallæge i anæstesi fremgår bl.a.:

"I forhold til hjemmet har [klageren] haft visitation, hvilket har betydet, at han har faet håndtag i badeværelset ved badekarret og ved døren samt at de har fået gelænder inde i huset, som er i 3 plan. Desuden har han fået tilkendt el-scooter. Har tidligere fået gribetang og strømpe påtager. Har søgt om handicapskilt, men faet afslag formentlig på grund af en gangdistance som er angivet til 4-500 m. Han beskriver en væsentlig reduktion i alle ADL funktioner. Hans gangdistance er reduceret og han har brug for begge sine albuestokke, kan gå ganske korte ture med hunden. Hans sidde og stående stilling kan han opretholde i kortere tid og han er da også i interview situationen særdeles urolig når skifter stilling med stort besvær. Han beskriver en dagligdag, hvor han er liggende/aflastende en stor del af tiden. Han forsøger at holde sig lidt i gang, men undgår alt der er tungt eller kræver foroverbøjning eller hvor han skal sidde, stå eller gå af længere varighed. Søvn-
nen beskrives som hyppigt afbrudt."

Af funktionsskema af 28/6 2018 fremgår bl.a.:

"1. HELBRED OG ARBEJDE

...

Er du fuldstændig uarbejdsdygtig? – Ja, jeg kan ikke arbejde længere - Erhvervsevnetab på 95%.
Depression. Sygdomsangst, går til psykolog

Har du andet arbejde, fx ulønnet/frivilligt, bestyrelsesposter? – Nej, jeg har ikke andet arbejde

2. DAGLIGE AKTIVITETER - BESKRIV OM DU KAN UDFØRE NEDENSTÅENDE AKTIVITETER OG I HVOR LANG TID

Gå – Til dels, max 15 min med 2 krykstokke

Gå på trapper – så lidt som muligt, 30 sekunder.

Sidde – Til dels, 15-20 min, så bliver smerterne for voldsomme

Stå – Til dels, et par min. med hjælp fra stokke

...

Som chauffør at køre bil/motorcykel/knallert – Nej, overhovedet ikke.

3. DAGLIG BEVÆGELIGHED - ER DER NOGLE AF FØLGENDE BEVÆGELSER DU IKKE KAN UDFØRE? HVIS NEJ, FORKLAR HVORFOR OG I HVILKEN GRAD

Bøje dig fremover, bagover eller til siden: - Nej, det er meget smertefuldt og jeg har ingen balancsevne på mere end 3-4 sek.

Strække armene over skuldrene? - Nej, jeg har fået frosne skulder af at gå med krykker, da jeg har alt vægt lagt i mine hænder og arme

Strække armene ud fra kroppen (løfte noget med belastning) - Nej, det er simpelthen en umulighed da min lænd begynder at brænde af smerte, det stikker og prikker hele vejen ned til mine lægge.

4. DAGLIGE LØFT

Hvor meget kan du løfte/bære? 2-3 kg

5. ANDRE DAGLIGE AKTIVITETER

...

Kan du udføre havearbejde fx græsslåning, hækklipning eller snerydning? Nej.

Beskriv eventuelle problemer med personlig hygiejne, som er opstået efter skaden: Jeg kan ikke eller i meget ringe grad klare mig. Skal have hjælp til at ordne fra lår og nedefter, badning af fødder og få klippet tånegle.

...

Kan du deltage som gæst til koncerter, festivaler, familiefester eller lignende sociale arrangementer? - Ja, jeg kan. Jeg tager kun med ud til min aller nærmeste familie, hvor jeg kan ligge i en seng eller sofa

Hvilke fritidsaktiviteter havde du inden skaden opstod? Spillede [sport] og var træner, spillede [sport], svømme, fitness

Hvilke fritidsinteresser dyrker du i dag? Jeg kan ikke dyrke nogen form for motion/sport

6. ØVRIGE FORHOLD

Er dine gener konstante? - Ja, det er et konstant smertehelvede alle dage 24/7. Om natten vågner jeg hver gang jeg skal vende, og må på toilet 3-6 gange hver nat

Har du gode dage, hvor du intet mærker til din sygdom eller hvor din funktionsevne er stort set normal? - Ingen

Beskriv din dagligdag og dine daglige rutiner: - Jeg ligger 14-20 timer i døgnet, ingen daglige rutiner udover at tage medicin

Øvrige oplysninger af betydning for din funktionsevne: - Den er nedsat til det ubetydelige"

Ankenævnet for Forsikring

29.

93702

Dato for observation:	Lordag 6. oktober 2018
------------------------------	------------------------

KLOKKESLET	TEKST	EVT. FOTO
1048	[klageren] gik fra bopælen iført en rød jakke. Han gik uden krykker og krydsede [vej] og gik i retning af [sportsklub], hvor han gik ind i klubhuset til [sportsklub].	
1130	[Klageren] og en anden træner kom ud fra klubhuset sammen med nogle [sportsudøvere]. De stod på stien for enden af [bane] og talte om, om der manglede [materiale] på banen. [Klageren] gik ind i det nord/syd-gående krat øst for [bane], så han kunne se ned langs enden af [bane]. [Klageren] kom herefter ud igen og sagde til den anden træner, at der manglede [materiale]. De gik herefter om til langsiden af [bane] og fortsatte om til [bane], hvor [udøvere] startede opvarmning. [Klageren] foretog sig ikke noget aktivt.	
1200	Kampen med [klagerens hold] startede på [bane]. [Klageren] stod på sidelinjen (sammen med den anden træner) og gik kontinuerligt frem og tilbage. Der var en bænk til udskiftningsspillere, men [klageren] brugte på intet tidspunkt i løbet af kampen bænken til at sidde på. Han stod op og gik frem og tilbage under hele kampen uden at støtte sig til noget.	
1240	Pause i kampen. [Klageren] og den anden træner talte med [udøverne], inden anden halvleg startede igen.	
1310	Kampen sluttede.	
1315	Efter en kort samling gik [udøverne] og [klageren] til klubhuset.	
1400	[Klageren] var endnu ikke set forlade klubhuset – observation afsluttet.	

Konklusion: [Klageren] blev set gå uden krykker fra bopæl til klubhus (430 meter) og derefter gå/stå til [kamp] i ca. 2 timer uden at hvile eller støtte sig til krykker eller andet.

Ankenævnet for Forsikring

30.

93702

Dato for observation: Mandag 8. oktober 2018)

KLOKKESLET	TEKST	EVT. FOTO
0700	En [bil] var til stede i indkørslen.	
0745	Bilen var ikke længere til stede – og [klageren] kunne ses i vinduet til, hvad der formodes at være husets bryggers, der vender ud mod [vej].	
0820	[Klageren] var ikke set forlade huset, men han sås nu komme gående ad [vej] med en hund rundt om hjørnet til [vej], hvorefter han indpasserede bopælen. Han havde ikke krykker eller andre hjælpemidler med. Det er ikke observeret, hvad tid han forlod bopælen, men da han var set i huset 0745, er han derfor gået i det tidsrum mellem 0745 og 0820, hvor han blev set komme retur til bopælen.	
0844	[Klageren] kørte sin skraldespand ud til fortovskanten – uden brug af krykker. Han gik herefter retur i indkørslen.	
0846	[Klageren] kom nu ud på sin invalide-scooter. Han svingede ud på [vej] og kørte mod [by]. Der sås stadig lys i huset.	
0850	I rundkørslen ved [vej] drejede han mod syd ad første afkørsel.	
0853	Han svingede ind ved [vej], hvor [reumatolog] og [speciallæge] har adresse. Han parkerede sin scooter foran indgangen og gik ind i venteværelset/receptionen.	
0940	[Klageren] kom kørende ud fra stedet og kørte ad [vej] til [vej].	
0944	[Klageren] var retur på bopælen.	
0945	[Klageren] kom ud til skraldespanden på fortovet og smed noget i spanden. Han havde ikke krykker med.	
1248	[Klageren] kom ud med sin hund og gik ad [vej] til højre mod [by]. Han var i ført Han havde ikke krykker med og gik og kiggede ned i sin telefon.	
1255	Han krydsede [vej] ved ... og gik ad [vej] i nordlig retning helt ud til [vej].	
1315	[Klageren] gik ad [vej] i retning mod Han fortsatte herefter mod ... , hvor han fortsatte ad stien.	
1341	[Klageren] kom ud fra stien næsten lige ud for [vej] udmunding i [vej].	
1344	[Klageren] var retur på bopælen. Det var næsten en times gåtur med hunden på en ca. 2,7 km.	

Ankenævnet for Forsikring

31.

93702

1618	[Klageren] kom ud fra huset i træningsbukser og ... jakke. Han var også iført briller. Han gik uden krykker i retning mod [sportsklub].	
1625	[Klageren] gik ind til klubhuset ved [sportsklub].	
1652	[Klageren] kom ud fra klubhuset med en anden træner og nogle [udøvere]. De gik i retning mod [bane] langs [bane]. [Klageren] gik normalt men så ud til at holde sin venstre arm bevidst ind til kroppen.	
1700	[Klageren] tog nogle forskellige remedier op af en taske på træningsbanen. Det var en slags rebstige, som han lagde på græsset. Når han bukkede sig ned, gik han ned i knæ. Han bukkede sig ikke forover i ryggen.	
1706	[Klageren] satte nogle orange kegler på græsset.	
1715	[Klageren] gik ca. 50 meter hen til enden af banen og talte med nogle personer. Han gik kort efter tilbage igen.	
1726	[Klageren] gik rundt og coachede [udøvere] i deres udførelse af træningsøvelserne.	
1745	[Klageren] satte 9 kegler op ved siden af hinanden.	
1823	[Klageren] stod stadig på banen og gik frem og tilbage sammen med den anden træner.	
1830	Træningen blev afsluttet. [Klageren] talte med nogle [personer] og kort efter gik alle i retning mod klubhuset.	
1848	[Klageren] gik fra klubhuset langs [vej] i retning mod bopælen.	
1855	[Klageren] retur på bopælen.	
1900	Observation afsluttet.	

Konklusion: [Klageren] har gået/stået i ca. 4 timer fordelt på 1½ times gåtur med hund og 2½ times [sport]. I forbindelse med [træning] har han ingen mulighed for at sætte sig, så han går/står i hele trænings-passet. Derudover kørte han på sin handicapscooter til en adresse i [by] - 1,6 km fra bopælen.

Ankenævnet for Forsikring

32.

93702

Dato for observation: Tirsdag 9. oktober 2018

KLOKKESLET	TEKST	EVT. FOTO
0730	Bilen til stede i indkørslen og der var lys i huset.	
0750	[Klageren] kom ud med hunden. [Klageren] var iført ... Han krydsede [vej] og gik op gennem bebyggelsen i nordlig retning. Han havde ikke krykker med.	
0834	[Klageren] kom retur til bopælen, hvor han talte med en [person], der holdt på vejen. Det var således en gåtur på 44 minutter uden krykker.	
0840	[Klageren] gik ind i indkørslen sammen med den anden [person]. De kom ud kort efter, hvor de talte kortvarigt, og [Klageren] gik herefter ind igen med hunden.	
1143	[Klageren] kørte i [bil]. Han var alene i bilen og kørte til venstre ad [vej] ud til [vej], hvor han drejede ud mod [vej].	
1148	[Klageren] passerede [tanken] på [vej] i [by] - retning mod [by].	
1202	[[Klageren] svingede ind mod [hospital].	
1205	[Klageren] parkerede på P-pladsen tæt på hovedindgangen. Det kunne ikke ses, hvor han gik hen. Det konstateredes, at bilen har manuelle gear.	
1241	[Klageren] kom ud fra hovedindgangen og gik til bilen.	
1243	Han kørte fra P-pladsen i retning tilbage mod [by].	
1301	Retur bopælen.	
1325	Bilen holdt stadig i indkørslen.	
1340	Bilen var nu væk fra indkørslen.	
1410	Bilen var igen i indkørslen.	
1423	[Klageren] kom ud fra huset med sin hund. Han gik skråt over [vej] og ind ad stien igennem bebyggelsen.	
1440	Han gik ad stien ud til [vej] og gik ud mod ..., som han passerede.	
1450	Han kom ud til den ... for enden af [vej]	
1503	[Klageren] 9 kom retur til bopælen – samlet tur på 40 min.	
1600	Observation afsluttet.	

Konklusion: Samlet gå-tid med hunden på 1 time og 24 minutter uden krykker. Derudover en køretur på samlet 35 minutter.

Ankenævnet for Forsikring

33.

93702

Dato for observation: Onsdag 10. oktober 2018

KLOKKESLET	TEKST	EVT. FOTO
0715	Bilen til stede i indkørslen.	
0738	En [person] kørte i bilen fra bopælen.	
0834	[Klageren] kom ud med hunden.[Klageren] var iført Han gik ad [vej] i retning mod [by]. Han gik i godt tempo og uden krykker.	
0840	Han krydsede vejen ved ... og gik ad [sti] i nordlig retning.	
0850	Han gik ind ad en sti mod vest lige før [vej] og sås kort efter på stien ved	
0904	[Klageren] kom retur til bopælen. Samlet tur 30 minutter og ca. 1,6 km.	
1158	Der ankom 2 biler ... til bopælen med en [person] i hver bil. Manden i [bil] havde arbejdstøj på. Den anden havde jeans og skjorte, og havde nogle papirer i hånden, da han gik ind til huset. Han kom kort efter ud igen og hentede en jakke i bilen.	
1105	En [person] kom til bopælen i [bil] og parkerede på gaden med front mod [vej].	
1245	[Personen] kom ud til [bil] og satte et cykelstativ på bilen, hvorefter [person] satte en [cykel] på stativet.	
1251	[Klageren], [person] og de 2 [personer] kom ud på fortovet. [Klageren] var iført ...	
1253	[Klageren] satte sig ind på førersædet af [bil], og [person] satte sig på passagersædet og de kørte fra stedet. De kørte i retning mod [by] og derfra via [by] i retning mod [by].	
1306	De ankom til [adressen], hvor [person] stod ud. De hjalp hinanden med at tage cyklen af bilen, hvorefter [klageren] satte sig i bilen og kørte fra stedet.	
1308	Han kørte gennem [by] og drejede mod [by] ad [vej].	
1315	[Klageren] parkerede på sydsiden af P-pladsen ved [sted] og gik ind ad indgangen ved [supermarked]. Han gik ind i [supermarked], hvor han købte noget.	
1325	Han forlod herefter [supermarked] og gik til P-pladsen. Han gik meget langsomt ud fra [sted].	
1328	Han kørte fra p-pladsen og kørte i retning mod bopælen.	
1332	Ankomst bopælen.	

Ankenævnet for Forsikring

34.

93702

1341	[Klageren] kørte igen fra bopælen ad [vej] mod [by].	
1342	I rundkørslen ved [vej] drejede han mod øst og forsvandt.	
1415	Bilen var endnu ikke kommet retur til bopælen.	
1510	Bilen holdt nu på bopælen.	
1512	[Klageren] kunne ses til fods med sin hund. Han gik ad [vej] ned mod [vej].	
1515	Han drejede ind ad [vej] og derfra videre ad [vej] mod [vej]. På [vej] drejede han ud mod [vej], hvor han gik i nordlig retning.	
1535	Han svingede væk fra [vej] og ind ad stien i nordøstlig retning mod [sportsklub].	
1547	Han kom retur til bopælen. Hele turen så ud til at foregå i normalt tempo uden krykker. I alt 35 minutters gang og ca. 2,2 km.	
1623	[Klageren] gik fra bopælen i retning mod [sportsklub]. Han havde sin røde træningsjakke på og en [pose] i hånden. Han gik i normalt tempo og uden krykker.	
1628	Han ankom til klubhuset ved [sportsklub].	
1656	[Klageren] kom gående fra klubhuset og over til [sportsklub] hvor træningen skulle foregå.	
1750	[Klageren] stod midt på banen og satte [udøverne] i gang med en øvelse. Den anden træner stod nede ved det ene mål.	
1849	[Klageren] kom ud fra [sportsklub]. Han stod og talte med nogle [personer] på hjørnet ved Han gik kort efter i retning mod bopælen.	
1855	Ankomst til bopælen.	
1900	Observation afsluttet.	

Konklusion: 1 time og 5 minutters gang med hunden (uden krykker) og 25 minutters bilkørsel. Derudover et møde med håndværker(e) i ca. 2 timer, og ca. 2 timers samlet [træning].

Ankenævnet for Forsikring

35.

93702

Dato for observation: Torsdag 11. oktober 2018

KLOKKESLET	TEKST	EVT. FOTO
0730	Bilen var til stede i indkørslen.	
0750	En [person] kørte afsted i bilen.	
0950	[Klageren] kom ud med hunden. Han gik ad [vej] i retning mod [by]. Han var iført Han gik uden krykker og i normalt tempo.	
1003	Han gik ad [sti] mod nord.	
1024	Han kom retur til bopælen. 34 minutter i alt.	
1429	[Klageren] kom ud med hunden. Han gik kortvarigt ind i haven, men kom kort efter ud på vejen. Han var iført Han gik ad [vej] i retning mod [vej].	
1435	Han drejede ad [vej] og gik ad denne op til [vej]. Herfra gik han i nordlig retning.	
1453	Han passerede plejehjemmet efter at have gået ad stien langs [vej].	
1510	[Klageren] ankom til bopælen. Samlet tur på 41 minutter og ca. 2,5 km.	
1622	[Klageren] gik fra bopælen i retning mod [sportsklub]. Han gik ad [vej] til klubhuset.	
1630	Ankomst til klubhuset.	
1640	[Klageren] kom ud sammen med en af [udøverne]. De gik til [bane], hvor de stod og talte sammen.	
1705	[Klageren] var eneste træner til dagens træning.	
1708	[Klageren] stod med en af [udøverne] og småsparkedes til en bold.	
1730	[Klageren] har gået rundt og trænet [udøverne] og sat dem i gang med øvelser. Han har sparket til bolde både som 'en højder' og til bolde, der bare lå på græsset.	
1830	Træningen var slut - [Klageren] stod for det alene, og der blev pakket sammen på banen. Alle gik mod klubhuset.	
1838	Ankomst til klubhuset, hvor han standsede kort før klubhuset og skrev noget ned på et stykke papir. Han gik herefter ind i klubhuset.	
1855	[Klageren] forlod klubhuset og gik langs det levende hegn på [vej] mod bopælen.	
1859	Ankomst bopælen	
1900	Observation afsluttet.	

Konklusion: Samlet gåtur med hunden 1 time og 16 minutter. Herefter [træning] i ca. 2 timer i alt (hvor han var eneste træner), og hvor han ikke har hvilet eller støttet sig til krykker eller andet.

Ankenævnet for Forsikring

36.

93702

Dato for observation:	Mandag 15. oktober 2018
------------------------------	-------------------------

KLOKKESLET	TEKST	EVT. FOTO
0730	Bilen til stede ved bopælen.	
0855	[Klageren] kom ud fra huset med hunden. Han var iført Han gik ad [vej] mod [by].	
0900	Han gik ad [sti] i nordlig retning.	
0925	Retur bopælen. 30 minutters gåtur.	
0949	[Klageren] kørte i bilen. Han havde hunden siddende på skødet.	
0955	Han ankom til en hundesalon, [vej] i [by].	
1005	Han kom ud fra [vej] og kørte i retning tilbage mod [by].	
1014	Ankomst til den sydlige p-plads ved .., hvor han tog en pose i bagagerummet og gik ind i [supermarked].	
1031	Han kom ud fra [supermarked] med en fyldt indkøbspose, som han lagde ind på bagsædet ved venstre bagdør.	
1032	Han kørte fra p-pladsen i retning mod bopælen.	
1037	Ankomst til bopælen.	
1534	[Klageren] kørte fra bopælen i retning mod [by]. Der var en [person] med i bilen.	
1545	Han ankom til hundesalonen ved [by].	
1554	Han kom kørende ud fra hundesalonen. Det kunne ses, at hunden sad på skødet af [personen] på passagersædet i bilen.	
1603	Ankomst til bopælen.	
1612	Der ankom en ladvogn til bopælen. Det lignede 2 havefolk, som [klageren] kom ud og talte med. De gik rundt om huset.	
1616	De 2 havefolk kørte fra stedet igen, og [Klageren] gik ind i huset.	
1630	Observation afsluttet.	

Konklusion: Hundetur på 30 minutter. Biltur på samlet 20 minutter samt indkøb i [by].

Ankenævnet for Forsikring

37.

93702

Dato for observation:	Tirsdag 16. oktober 2018
------------------------------	--------------------------

KLOKKESLET	TEKST	EVT. FOTO
0715	Bilen til stede i indkørslen.	
1007	[Klageren] kom ud med hunden. Han var iført sort jakke og mørke bukser. Han gik ad [vej] mod [by] – og han gik uden krykker.	
1012	Han gik ad [sti] i nordlig retning.	
1030	Han passerede nord for svømmehallen og gik mod bopælen.	
1038	Han ankom til bopælen – 31 minutters gåtur.	
1115	En [personer] kørte i bilen fra bopælen. Der var en [person] og en [person] med i bilen, og en anden bil holdt og ventede på dem på vejen ud for huset.	
1400	Observation afsluttet.	

Konklusion: 30 minutters gåtur med hunden.

Dato for observation:	Onsdag 17. oktober 2018
------------------------------	-------------------------

KLOKKESLET	TEKST	EVT. FOTO
0715	Bilen til stede i indkørslen.	
0948	[Klageren] kørte i bilen fra bopælen. Han var alene i bilen.	
0951	Han ankom til den nordlige P-plads ved [sted], hvor han parkerede på en handicap-parkeringsplads ved [supermarked]. Han gik fra bilen og ind i centret.	
0954	Han gik til [kiosk].	
0956	Han gik i normal gang fra [sted] ud gennem udgangen i den vestlige udgang til hvor han gik ind ad indgangen [adresse] til [lægehus]. Det kunne ikke ses, hvor han gik hen, da han var kommet ind i bygningen.	
1024	[Klageren] kom ud fra [lægehus] og gik i retning mod bilen på P-pladsen. Han gik langsomt og haltede på sit venstre ben.	
1027	Han satte sig i bilen og kørte fra stedet.	
1033	Ankomst til bopælen.	
1050	En kvinde kom ud fra huset med hunden og gik med den.	
1105	Kvinden kom retur til bopælen.	
1400	Observation afsluttet.	

Konklusion: Kort køretur til [lægehus]. [Klageren] gik almindeligt på vej derhen, men gik dårligt på vej derfra.

Af selskabets observationsresumé fremgår bl.a.:

Ankenævnet for Forsikring

38.

93702

Dato	Timer på job/andre steder	Steder	Aktivitet
6.10.2018	2	[sportsklub]	[træning/kamp] Stod/gik i 2 timer uden krykker
8.10.2018	1½ t 2½ t	[by] [by]	Gåtur med hund [træning]
9.10.2018	1 t 24 min 30 min	[by]	Gåtur med hund Bilkørsel
10.10.2018	1 t 5 min 25 min 2 t	[by] [sportsklub]	Gåtur med hund Bilkørsel [træning]
11.10.2018	1 t 16 min 2 t	[by]	Gåtur med hund [træning]
15.10.2018	30 min 20 min	[by] [by]	Gåtur med hund Bilkørsel
16.10.2018	30 min	[by]	Gåtur med hund
17.10.2018	10 min	[by]	Bilkørsel

Af observationsrapport udarbejdet til brug for arbejdsskadesagen fremgår bl.a.:

"Tirsdag den 14. august 2018

...

KL.1006 - kom SKL igen ud fra adressen og til [bil] som han satte sig ind i. Han vendte [bil] på vejen og standsede igen ud for adressen. Han hentede traileren i Indkørslen og spændte den bag på [bil].

KL.1008 - var SKL i gang med noget arbejde omkring traileren. Han bukkede sig flere gange ind over traileren.

KL.1009 - satte SKL sig ned ved siden af traileren, mellem bil og trailer. Her sad han og roede med et og andet muligvis tilkoblingsanordningen. Han rejste sig og gik ind til adressen og kom et par gange ud på fortovet og ind igen.

KL.1016 - kom SKL ud fra adressen med nogle gamle tæpper som han lagde op i traileren. Han gik frem og tilbage mellem trailer og adressen og kom ud med flere gamle tæpper som han lagde i traileren.

...

KL.1032 - ankom SKL til [genbrugsstation], hvor han kørte ind. Han kørte frem til containeren for tæpper og vinyl. Her parkerede han foran og begyndte at læsse gamle tæpper/sammenfoldet vinyl af i containeren.

...

KL.1151 - kom SKL ude med mere flyttegoods i begge hænder. Han placerede noget af godset i traileren inden han bar en papkasse på størrelse med en vinkasse til [bil]. Han åbnede bagklappen og placerede papkassen i [bil]. SKL gik herefter retur til bopælen efter mere flyttegoods.

...

KL.1217 - begyndte SKL at læsse de medbragte ting af bil og trailer. Tingene bar han ind på adressen. Han bukkede/bøjede sig flere gange ind i kabinen på [bil]

...

KL.1252 - tog SKL to malerspande fra traileren og bar ind på adressen. Han bar en i hver hånd

...

Kl. 1302 - kom SKL ud til -306. Han medbragte en dørplade som han lagde i traileren.

...

Kl.1335 - holdt SKL på P-pladsen foran bopælen, ... Han gik fra bilen i retning mod bopælen og han bar på en dørplade. Han fulgtes med en mand, der gik med frem til bopælen.

...

Kl.1441 - ankom SKL til [adresse], hvor han igen parkerede på vejen ud for adressen. Han steg ud af bilen og kobkede traileren fra og skubbede den ind på adressen.

...

Onsdag den 15. august 2018

...

Kl.0824 - forlod SKL adressen. SKL gik med en lille ... hund i hundesnor. SKL gik med almindeligt gangtempo og stoppede flere gange op, mens hunden snusede. ...

Kl. 0854 - kom SKL gående ad sti, der løber parallelt med ..., i østlig retning. SKL gik i almindeligt gangtempo og stoppede flere gange op, når hunden snusede til ting. De sidste 100 m frem til bopælen gik SKL med højre hånd omme på ryggen/lænden.

Kl. 0859 - gik SKL ind på bopælen.

...

Kl.1508 - forlod SKL bopælen. SKL gik med en lille ... hund i snor. ... Han gik i almindeligt tempo og virkede ubesværet.

Kl.1538 - kom SKL gående ad sti ved volden og broen ud for Fuglsangpark. ...

Kl.1546 - gik SKL ind på bopælen.

...

Torsdag den 16. august 2018

...

kl. 0837 - forlod SKL adressen. SKL gik med en lille ... hund i snor.

Kl. 0917 - låste SKL sig ind på bopælen.

...

Kl.1117 - kom SKL ud fra bopælen. Under højre arm bar SKL et fjernsyn. I venstre hånd havde han 2 skjorter, der hang på bøjle. Fjernsyn og skjorter blev lagt ind i [bil].

...

Kl.1429 - forlod SKL bopælen. SKL havde en lille ... hund i snor.

...

Kl.1459 - gik SKL ind på bopælen

...

Kl.1535 - blev [bil] parkeret [ved møbelbutik]. SKL og [andre personer] forlod køretøjet og gik ind i [butik]

...

Kl.1915 - stod SKL ved [bil] med 2 indkøbsvogne. Sammen med en [person] bar SKL 5 større aflange kasser fra indkøbsvognen op i traileren. SKL bar herefter flere småting ind i bagagerummet på [bil].

...

Kl. 2016 – blev [bil] parkeret ud for adressen

Kl. 2019 - tog SKL flere af de små varer fra bagagerummet og bar ind på adressen.

Kl. 2025 - trak SKL en af de større aflange kasser op på kanten af traileren. Sammen med en [person] blev kassen herefter båret ind på adressen.

Kl. 2028 - tog SKL en af de større aflange kasser fra traileren og bar den alene ind på adressen.

...

Fredag den 17. august 2018

...

Kl. 1006 - kom SKL ud fra bopælen. SKL bar på en flyttekasse, som blev lagt ind i bagagerummet på [bil].

...

Kl.1252 - kom SKL trækkende med en traller inde fra grunden. SKL satte traileren til anhængertrækket på [bil]. SKL satte sig på knæ mellem køretøjet og traileren. Han rejste sig efterfølgende og satte sig ind i [bil] med bagenden først.

...

Kl.1328 - kom SKL kørende med en sækkevogn ud fra bopælen. På sækkevognen lå et fryseskab eller køleskab. SKL kørte skabet ud til traileren. Sammen med en [person] bar SKL skabet op på traileren.

...

Kl.1407 - kom SKL ud til traileren. SKL tog her fryse/køleskabet og bar det op over trailerens sidefælde og bar det alene ind på adressen.

...

Tirsdag den 18. september 2018

...

Kl. 0953 - forlod SKL bopælen. SKL gik med en lille hund i en ... hundesnor. ... På gåturen gik SKL med almindeligt gangtempo. SKL stoppede flere gange op på grund af hunden. Med jævne mellemrum tog SKL sig til højre lænd.

Kl.1032 - gik SKL ad [vej] og ind på bopælen.

...

Kl.1544 - forlod SKL bopælen. SKL gik med en lille hund. ... Skadelidt gik med almindeligt gangtempo og stoppede igen flere gange op for at hunden kunne snuse til ting. Med højre hånd tog SKL sig flere gange til højre lænd.

Kl.1609 - gik SKL ind på bopælen

...

Onsdag den 19. september 2018

...

Kl. 0936 - forlod SKL bopælen. SKL gik med en lille hund. ... Under gåturen gik SKL i almindeligt gangtempo. Han stoppede flere gange op for at hunden kunne snuse til ting. SKL havde flere gange højre hånd støttende i lænden.

Kl. 0957 - gik SKL ind på bopælen.

Kl.1019 - kørte SKL fra bopælen på en grå trehjulet invalideknallert. ...

Kl.1024 - ... Kort efter sås knallerten parkeret på [adresse]. Samtidig sås ryggen af SKL da han indpasserede døren til nr. ..., hvor der bl.a. er lægehus

Kl.1111 - kom SKL ud fra nr. SKL støttede sig til en krykke, som han havde i venstre hånd. I højre hånd havde SKL en mobiltelefon, som han trykkede på. SKL gik langsomt og haltende. SKL satte sig langsomt og med besvær ned på invalideknallerten.

...

Kl. 1120 - kørte SKL ind på bopælen.

Kl. 1428 - gik SKL og slog græs på det lille areal mellem forhave og fortov med en plæneklipper med motor.

...

KL.1453 - forlod SKL bopælen med en lille hund. ... Under gåturen gik SKL med almindeligt gangtempo. SKL gik med jævne mellemrum med højre hånd omme i lænden. SKL bukkede sig ubesværet ned en enkelt gang og samlede en hundelort op. SKL stoppede op med flere gange og lod hunden snuse til ting.

KL.1632 - forlod SKL bopælen. SKL var iført ... træningstrøje og ... træningssshorts. SKL gik til [sportsklubs] træningslokaler.

...

KL.1708 - gik SKL ind på [sportsanlæg], hvor der sås flere [personer] træne. SKL oplyste til en person, at der skulle tages holdbillede af [sportsudøverne] inden træningen. [Personerne] skulle herefter træne.

KL.1711 - fik [sportsudøverne] at vide, at de skulle hoppe over hegnet ind til [banen]. Umiddelbart herefter sprang SKL over hegnet med begge ben og højre hånd støttende på hegnet.

...

Torsdag den 20. september 2018

...

KL. 0925 - kom SKL ud fra adressen med en mindre hund. ... Han støttede højre hånd i lænden. ... Han gik i normalt gangtempo.

...

KL.1003 - kom SKL retur til bopælen, hvor han gik ind.

KL.1147 - kom SKL ud fra adressen. Han havde arbejdshandsker på og han gik i gang med at fjerne afsavede grene fra naboens indkørsel/sin del af haven ind mod naboen.

...

KL. 1153 - slæbte SKL stadig grene ud foran og lagde i bunken foran huset.

...

KL.1622 - gik SKL fra adressen i retning mod [sportsanlæg].

...

KL.1657 - gik SKL i gang med dagens [træning]. Han talte med en anden træner.

KL.1829 - var SKL ved at afslutte dagens træning.

...

Fredag den 21. september 2018

...

KL. 0906 - kom SKL ud fra bopælen med en lille hund.

...

KL. 0944 - ankom SKL til sin bopæl, hvor han gik ind.

...

KL.1017 - kom SKL ud fra Apoteket i Han gik haltende på det ene ben og virkede tydeligt besværet. Han medbragte en lille pose fra apoteket. Han gik mod [bil] og satte sig ind i bilen.

...

Lørdag den 22. september 2018

...

KL.0929 - kom SKL ud fra adressen og gik i retning mod [sportsanlæg].

KL. 0934 - gik SKL ind ved [sportsklubs] klubhus.

KL.1009 - var SKL og en anden mand i gang med at flytte et mellemstort [mål] (... mål der måler 5 x 2 m). SKL løftede/trak i målet nogle meter ud mod [siden].

KL.1010 - SKL og den anden mand gik herefter nogle meter ned langs [banen]. Her stod et stort [mål] (... mål der måler 7,32 x 2,44 m). SKL tog fat i den ene stiver på målet med venstre hånd. Herefter trak han målet op langs [banen] mens han løb sidelæns og baglæns. 10-15 meter nede af [siden] blev målet skubbet op ad hegnet som omgrænser banen.

...

Kl.1013 - sparkede/trillede SKL til en af trænings...

Kl.1030 - startede [kampen]. [Kampen] varede 2 x 35 min + 5 min. Halvleg. Under hele [kampen] stod SKL. Ofte stod han med korslagte arme. Han gik flere gange frem og tilbage langs sidelinjen. Han råbte fra sidelinjen og dirigerede flere gange med løftet arm ind mod banen. SKL jublede flere gange med armene over hovedet.

...

Kl.1149 - blev [kampen] afsluttet. SKL og [personerne] samledes på midten og afsluttede. Herefter gik de mod klubhuset."

Af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 21/10 2019 fremgår bl.a.:

"Afgørelser og beslutninger

...

Vi har genoptaget vores afgørelse af 29. december 2017 om erhvervsevnetab efter forvaltningsretlige principper på ulovbestemt grundlag.

Vi har truffet en endelig afgørelse om dit tab af erhvervsevne.

Dit tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden er fastsat til 50 procent.

...

Begrundelse

[Advokat] har, på vegne af [andet forsikringsselskab], den 24. januar 2019 stævnet Arbejdsmarkedets Erhvervssikring for så vidt angår vores afgørelser om erstatning for tab af erhvervsevne dateret den 29. december 2017 og den 2. februar 2018. [Andet forsikringsselskab] har på baggrund af en anonym henvendelse den 20. juni 2018 foretaget en række observationer af dit fysiske funktionsniveau i perioden fra den 14. august 2018 til den 18. august 2018 og i perioden fra den 18. september 2018 til den 22. september 2018. Disse observationer er nedfældet i en række observationsrapporter som vi har modtaget den 29. januar 2019. Vi har på baggrund af disse observationsrapporter genoptaget vores afgørelse af 29. december 2017 på forvaltningsretligt grundlag, da der er kommet nye oplysninger af så væsentlig betydning, at det er sandsynligt, at sagen ville have fået et andet resultat, hvis vi havde haft oplysningerne i forbindelse med den oprindelige afgørelse.

Det betyder, at vi har truffet en ny afgørelse om tab af erhvervsevne, der træder i stedet for den tidligere afgørelse.

Du er tilkendt førtidspension fra den 1. september 2016, og din erhvervsmæssige situation er afklaret. Vi har derfor truffet en endelig afgørelse om dit tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden. Kommunen vurderer, at din helbredssituation er en så betydelig barriere for din tilknytning til arbejdsmarkedet, at du ikke vil kunne blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Vi har set på, hvilke funktionsbegrænsninger du har som følge af arbejdsskaden, og hvordan de påvirker dine muligheder for at tjene penge ved arbejde sammenlignet med, hvad du kunne tjene uden arbejdsskaden.

Vi har fastsat dit varige mén til 35 procent. Vi har fastsat dit samlede varige rygmén til 8 procent. Vi har dog vurderet, at en del af dine samlede ryggener med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskadens følger. Årsagen er, at du har forudbestående gener fra ryggen. Det betyder, at vi har fastsat dit rygmén som følge af arbejdsskaden den 2. februar 2014 til

skønsmæssigt 5 procent. Derudover er du tilkendt godtgørelse for varigt mén på 15 procent for inkontinens, og godtgørelse for varigt mén på 15 procent for impotens. Vi har derfor fastsat dit varige mén til samlet 35 procent for arbejdsskadens følger. Da du ved vores afgørelse af 29. december 2017 har fået 35 procent i godtgørelse for varigt mén er du ikke berettiget til yderligere kompensation.

Vi vurderer, at du på grund af dine ryggener ikke kan vende tilbage til dit arbejde som ... , da arbejdet kan indebære [arbejdsopgaver], som ikke er foreneligt med arbejdsskadens følger. Vi vurderer samtidig, at du på trods af tidligere uddannelse og erfaring heller ikke vil kunne opnå samme indtjening som før arbejdsskaden på cirka ... kroner i 2014-niveau indenfor andre arbejdsområder.

Du har ikke været igennem et afklaringsforløb forud for tilkendelsen af førtidspension.

[Andet forsikringsselskab] har i perioden fra den 14. august 2018 til den 18. august 2018 og i perioden fra den 18. september 2018 til den 22. september 2018 foretaget observationer af dig, og på baggrund heraf udarbejdet flere observationsrapporter. Det fremgår af de indsendte observationsrapporter, at du havde et betydeligt aktivitetsniveau og blandt andet flere gange dagligt gik flere og længere ture med jeres hund, foretog havearbejde herunder græsslåning, deltog i [træning], deltog i flytning, foretog tunge løft blandt andet af et stort gulvtæppe, et skab, en kumme-fryser og en dør med mere. Derudover skubbede og trak du en tom trailer over en kantsten og lå på på knæ mens du monterede traileren. Derudover viser observationsrapporterne at du generelt bevæger dig naturligt og uhæmmet, kan trække/skubbe/løfte tunge elementer, gå over længere tid samt arbejde i foroverbøjede stillinger.

Det betyder, at vi har fastsat dit tab af erhvervsevne som følge af arbejdsskaden til skønsmæssigt 50 procent. Vi finder, at du med virkning fra den 14. august 2018, som er første observationsdato, var berettiget til erstatning svarende til 50 procent og ikke 95 procent, som vi vurderede i vores afgørelse af 29. december 2017. Vi finder, at det fra dette tidspunkt er påvist, at din erhvervsevne ikke er så nedsat og påvirket, som vi lagde til grund i vores afgørelse af 29. december 2017. Vi finder, at det fra dette tidspunkt er påvist, at du alene var berettiget til erstatning for tab af erhvervsevne svarende til 50 procent.

...

Vi er opmærksomme på, at dit funktionsniveau i speciallægeerklæringen af 13. juni 2019 og 12. september 2019 beskrives som værende meget indskrænket og smerteplaget og at det vurderes meget usandsynligt at du kan genvinde en erhvervsevne. Vi finder dog ikke, at dette ændrer vores afgørelse, idet vi har lagt afgørende vægt på observationsrapporterne foretaget af [andet forsikringsselskab]."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"Dækning ved tab af erhvervsevne

...

Hvis forsikrede er midlertidigt uarbejdsdygtig, eller nedsættes hans erhvervsevne længerevarende til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne, udbetales hele forsikringsydelsen.

Hvis forsikrede er midlertidigt uarbejdsdygtig, eller nedsættes hans erhvervsevne længerevarende til mellem 1/2 og 1/3, udbetales halvdelen af forsikringsydelsen.

...

Længerevarende tab af erhvervsevne

Forsikredes erhvervsevne anses for længerevarende at være nedsat til 1/3 eller mindre, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Forsikredes arbejdssevne anses for længerevarende at være nedsat til mellem 1/2 og 1/3, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

....

Ved vurderingen af den forsikredes tab af erhvervsevne foretages et skøn over, om forsikrede må anses for egnet til omskoling. Hvis forsikrede anses for egnet til og i tilfælde af omskoling må forventes at blive i stand til at opretholde den førnævnte indtjening, anses hans erhvervsevne ikke for nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3.

Der tages ikke hensyn til, om forsikrede på grundlag af situationen på arbejdsmarkedet er eller efter omskoling vil blive i stand til at få arbejde svarende til sin uddannelse.

...

Har forsikrede modtaget udbetaling efter reglerne om længerevarende tab af erhvervsevne, men erhvervsevnen genvindes i en sådan grad, at forudsætningen for udbetalingen ikke længere er til stede, ophører udbetalingen. Selskabet kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikrede opfylder betingelserne for at få forsikringsydelsen udbetalt. Udbetalingen ophører i alle tilfælde ved forsikringens ophør.

Bortfald af præmiebetaling

Forsikringstageren fritages for præmiebetalingen, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde i perioden fra forsikringens ikrafttræden og indtil betalingens ophør uanset årsag til ophøret nedsættes til 1/3 eller mindre, hvorved forstås, at han ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Fritagelsen gælder fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen til 1/3 eller mindre har varet i 3 måneder uden afbrydelse. Fritagelsen fortsætter, så længe erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller mindre, dog længst indtil præmiebetalingens aftalte ophørstidspunkt.

...

Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at betingelserne for præmiefritagelsen ikke længere er til stede, skal der igen betales fuld præmie.

Selskabet kan til enhver tid forlange dokumentation for, at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller mindre."

Nævnets sekretariat har set de i sagen refererede videooptagelser af klageren. Nævnet er blevet forelagt de udarbejdede observationsrapporter.

Nævnet udtaler:

Klageren, der er født i 1960'erne, var i 2014 udsat for en arbejdsskade, hvor han fik et vrid i lænderyggen. Han har været sygemeldt siden skaden og er blevet opereret 3 gange. Han blev tilkendt førtidspension den 1/9 2016 uden forudgående arbejdsprøvning.

Selskabet har ydet dækning for tab af erhvervsevne fra den 3/5 2014. Selskabet har besluttet, at klageren ikke er berettiget til yderligere ydelser eller præmiefritagelse efter den 1/1 2019, ligesom selskabet har ophævet erhvervsevnetabsforsikringen. Selskabet har anført, at klageren svigagtigt har afgivet ukorrekte oplysninger om sin erhvervsevne ved på den ene side at oplyse, at han var fuldt uarbejdsdygtig, at han ikke havde et arbejde, at han kun kan gå i kort tid ved hjælp af krykker, og at han var sengeliggende 14-20 timer i døgnet, og på den anden side at være observeret udføre aktiviteter, som i belastning og i tidsmæssig udstrækning væsentlig overstiger hans egen beskrivelser. Selskabet har henvist til observationsmaterialet.

Klageren har anført, at hverken hans erhvervsevne eller hans helbredsmæssige situation har ændret sig. Han har en objektiv konstaterbar ryglidelse, og han er blevet opereret flere gange. De aktiviteter, som han er observeret udføre – herunder gå tur med en hund, foretage løft i forbindelse med en flytning og være træner – er ikke aktiviteter, som kan omsættes erhvervsmæssigt. Han har anført, at han nogen dage laver aktiviteter, som overstiger hans egentlige funktionsniveau, hvilket medfører en øget smerte i de efterfølgende dage.

Klagerens læge har i lægeattest af 12/1 2016 anført, at klageren "er så smerteplaget, så han ikke kan foretage sig noget praktisk – overhovedet. Anvender 2 krykstocke kontant – også indendørs. ... PT.s konstante smerter sætter en stopper for al aktivitet. Klarer sig i eget hjem – med krykstocke – men skal have hjælp til alt, også påklædning. PT har ingen rest arbejdsevne tilbage – og vil heller ikke få det".

Af funktionsskema af 28/6 2018 fremgår bl.a.: "Er du fuldstændig uarbejdsdygtig? – Ja, jeg kan ikke arbejde længere - Erhvervsevnetab på 95%. ... Har du andet arbejde, fx ulønnet/frivilligt, bestyrelsesposter? – Nej, jeg har ikke andet arbejde ... Beskriv om du kan udføre nedenstående aktiviteter og i hvor lang tid: Gå – Til dels, max 15 min med 2 krykstocke. ... Sidde – Til dels, 15-

20 min, så bliver smerterne for voldsomme. Stå – Til dels, et par min. med hjælp fra stokke. ... Som chauffør at køre bil/motorcykel/knallert – Nej, overhovedet ikke. Er der nogle af følgende bevægelser du ikke kan udføre? ... Bøje dig fremover, bagover eller til siden: - Nej, det er meget smertefuldt og jeg har ingen balanceevne på mere end 3-4 sek. Strække armene over skuldrene? – Nej, jeg har fået frosne skulder af at gå med krykker, da jeg har alt vægt lagt i mine hænder og arme. Strække armene ud fra kroppen (løfte noget med belastning) – Nej, det er simpelthen en umulighed da min lænd begynder at brænde af smerte, det stikker og prikker hele vejen ned til mine lægge. ... Hvor meget kan du løfte/bære? 2-3 kg. ... Kan du udføre havearbejde fx græsslåning, hækklipping eller snerydning? Nej. ... Beskriv eventuelle problemer med personlig hygiejne, som er opstået efter skaden: Jeg kan ikke eller i meget ringe grad klare mig. Skal have hjælp til at ordne fra lår og nedefter, badning af fødder og få klippet tånegle. ... Er dine gener konstante? – Ja, det er et konstant smertehelvede alle dage 24/7. ... Har du gode dage, hvor du intet mærker til din sygdom eller hvor din funktionsevne er stort set normal? – Ingen. Beskriv din dagligdag og dine daglige rutiner: - Jeg ligger 14-20 timer i døgnet, ingen daglige rutiner udover at tage medicin. Øvrige oplysninger af betydning for din funktionsevne: - Den er nedsat til det ubetydelige".

Af neurologisk speciallægeerklæring af 19/1 2015 fremgår: "Der er efter vridtraumet i februar forsøgt både konservativ behandling og operation tre gange, uden nogen nævneværdig effekt. Den seneste operation i juni måned har heller ikke skabt nogen lindring eller bedring af funktionen. Skadelidte er fortsat sygemeldt. Den aktuelle tilstand må anses for varig uden udsigt til betydende bedring, Har ikke været i stand til at deltage i den planlagte genoptræning pga. smerter. Tilstanden er varig uden udsigt til bedring. Tilstanden må anses for at være direkte forårsaget af vridtraumet. Der synes ikke at være nogen arbejdsevne af betydning."

Af neurologisk speciallægeerklæring af 13/6 2019 fremgår det: "Efter ulykken d. 2. februar 2014 har han udviklet en svær kronisk smertetilstand som omfatter flere regioner end lænderyggen. Han har gennemgået tre operationer samt avanceret konservativ behandling uden effekt på lændesmerter. Han har nogen effekt af vedligeholdelsesbehandling hos fysioterapeut med hensyn til smerter og bevægelighed i nakke og skuldre og han føler sig støttet og aflastet af den

pågående psykologbehandling. Han er henvist til vurdering for smertebehandling med bagstrensstimulation, men det vurderes, at patienten ikke vil få tilbudt dette på grund af den diffuse symptomatologi. Der er mulighed for bedring med tiden, men sandsynligheden for dette er meget lille og symptomerne må vurderes at være varige. Han er moderat begrænset i sit fritidsliv og daglige livsførelse. Han har førtidspension, og det vurderes usandsynligt, at han kan genvinde nogen erhvervsevne".

Af afgørelse af 21/10 2019 fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fremgår det, at klagerens erhvervsevnetab blev nedsat fra 95 % til 50 % på baggrund af observationsmaterialet. Af afgørelsen fremgår det, at "det fremgår af de indsendte observationsrapporter, at du havde et betydeligt aktivitetsniveau og blandt andet flere gange dagligt gik flere og længere ture med jeres hund, foretog havearbejde herunder græsslåning, deltog i [træning], deltog i flytning, foretog tunge løft blandt andet af et stort gulvtæppe, et skab, en kumme-fryser og en dør med mere. Derudover skubbete og trak du en tom trailer over en kantsten og lå på knæ mens du monterede traileren. Derudover viser observationsrapporterne at du generelt bevæger dig naturligt og uhæmmet, kan trække/skubbe/løfte tunge elementer, gå over længere tid samt arbejde i foroverbøjede stillinger".

Selskabet har foretaget observationer af klageren den 6/10 2018, fra den 8/10 2018 til den 11/10 2018, og fra den 15/10 2018 til den 17/10 2018. Klagerens arbejdsskadeforsikringsselskab har foretaget observationer af klageren fra den 14/8 2018 til den 18/8 2018 og fra den 18/9 2018 til den 22/9 2018. I observationsmaterialet beskrives det, at klageren har daglige aktiviteter, som er uforenelig med hans egen oplysninger om funktionsniveauet. Klageren gik dagligt flere ture med sin hund. Under turene, som havde en varighed på op til 45 minutter pr. tur, gik klageren ubesværet i normalt gangtempo uden krykker. Klageren er kun observeret med gangbesværet og med krykker i forbindelse med lægebesøg. Klageren er observeret udføre fysiske arbejdsopgaver som havearbejde, græsslåning samt en flytning, hvor klageren løftede genstande af forskellige størrelse herunder et mindre køle-/fryseskab. Derudover er klageren observeret som træner for et sportshold, hvor han var tilstede til træning og kamp.

Af forsikringsbetingelserne fremgår det, at sikrede er berettiget til fulde ydelser såfremt erhvervsevnen er nedsat med 2/3 eller mere, og at han er berettiget til halve ydelser, hvis erhvervsevnen er nedsat med mellem halvdelen og 2/3.

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen, at der er indtruffet en bedring af klagerens helbreds-mæssige situation således, at hans erhvervsevne ikke er nedsat med mindst 50 %. Nævnet finder derfor, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet har standset forsikringsdækningen, udbetalinger og præmiefritagelse pr. 1/1 2019.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der er betydelige uoverensstemmelser mellem de gener og funktionsbegrænsninger, som klageren har oplyst til selskabet og læger, og de aktiviteter, der er beskrevet i det fremlagte videomateriale og observationsrapporten. Nævnet finder, at klageren herved har bragt sig i en bevismæssig vanskelig situation.

Nævnet har også lagt vægt på klagerens oplysninger i funktionsevneskema af 28/6 2018, hvor han til selskabet har oplyst, at han kun kan gå og stå i kort tid ved hjælp af krykker, at han ikke kan køre bil, at han maksimalt kan løfte 2-3 kilo, at han lever i et smertehelvede, at han ligger ned 14-20 timer i døgnet, at han ingen gode dage har, og at han ingen daglige rutiner har.

Nævnet har i denne forbindelse lagt vægt på, at klageren under observationerne blandt ses gående uden krykker og gangbesvær i op til 45 minutter 1-2 gange dagligt, køre bil, slå græs, lave havearbejde, løfte tunge genstande, og skubbe til en trailer. Klageren er også observeret som træner for et sportshold. Klageren er alene observeret med krykke og gangbesvær i forbindelse med lægebesøg og på apoteket.

Det forhold, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har vurderet erhvervsevnetabet til 50 % kan ikke føre til et andet resultat.

Ophævelse af forsikringsdækninger/illoyal adfærd

Nævnet bemærker, at nævnet ved tidligere kendelser har accepteret, at der i særlige tilfælde kan ske en fremadrettet ophævelse af en forsikringstagers forsikring, som dækker erhvervsevnetab. Nævnet har udtalt, at en sådan ophævelse af forsikringsdækningen med henvisning til,

Ankenævnet for Forsikring

49.

93702

at forsikringstageren har handlet illoyalt og har tilsidesat sine kontraktlige forpligtelser, kræver en vis grovhed i den udviste adfærd, ligesom der må stilles betydelige krav i bevismæssig henseende. Nævnet henviser til sine afgørelser i sagerne 92901 og 94121.

På den baggrund og efter en samlet vurdering finder nævnet, at det fremlagte observationsmateriale er tilstrækkeligt bevis for, at klagerens adfærd er af en sådan grovhed, at selskabet med henvisning til, at klageren har handlet illoyalt i forhold til sine kontraktlige forpligtelser, er berettiget til at ophæve klagerens erhvervsevnetabsforsikring.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der er betydelige uoverensstemmelser mellem klagerens besvarelse af funktionsskema af 28/6 2018, hvori han oplyser, at han maksimalt kan gå 15 min ved hjælp af krykker og at han kun er i stand til at stå et par minutter, og det fremlagte observationsmateriale, som viser, at klageren er i stand til gå og stå i lange periode, at han kan udføre fysisk belastende arbejdsopgaver, og at han er træner for et sportshold.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Jens Kruse Mikkelsen

formand